

คู่มือการส่งต่อและการรับกลับผู้ต้องขังป่วยระหว่างสถานพยาบาลเรือนจำ
อำเภอทองผาภูมิกับโรงพยาบาลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Manual on Transferring and Returning Ill Prisoners between Thong Pha
Phum District Prison Infirmary and Thong Pha Phum Hospital in
Kanchanaburi Province

Mrs. ORATHAI THONGKHAM

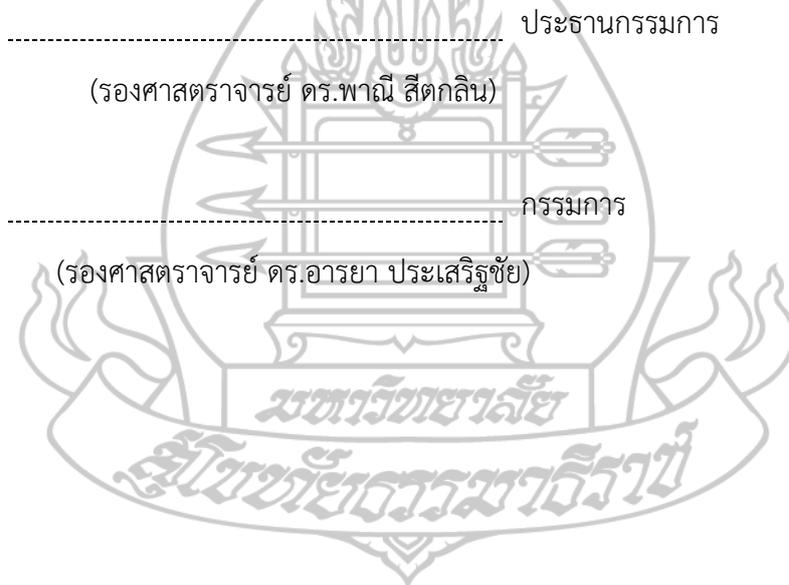
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Health
School of Health Science Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	คู่มือการส่งต่อและการรับกลับผู้ต้องขังป่วยระหว่าง สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิกับโรงพยาบาลทองผา ภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ชื่อและนามสกุล	นางอรทัย ทองคำ
แขนงวิชา / วิชาเอก	กลุ่มวิชาบริหารโรงพยาบาล
สาขาวิชา	วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.พาณี สีสกลิน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2566

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ชื่อการศึกษา คำนคว่าอิสระ คู่มือการส่งต่อและการรับกลับผู้ต้องขังป่วยระหว่างสถานพยาบาล
เรือนจำอำเภอทองผาภูมิกับโรงพยาบาลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ผู้ศึกษา นางอรทัย ทองคำ รหัสนักศึกษา 2645001187
ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พภาณี สีตกลิน ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ให้บริการดูแลรักษาพยาบาลระดับปฐมภูมิแก่ผู้ต้องขังและเป็นลูกข่ายของโรงพยาบาลชุมชนทองผาภูมิ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในการส่งตัวผู้ต้องขังและการรับตัวผู้ต้องขังกลับมารักษาต่อที่สถานพยาบาลเรือนจำ เพื่อการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำคู่มือการส่งต่อและการรับกลับผู้ต้องขังป่วยระหว่างสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิกับโรงพยาบาลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

การจัดทำคู่มือประกอบด้วย การทบทวนเนื้อหาหลักวิธีการการส่งต่อ-รับกลับ จากมาตรฐานสากล และการดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องตามกฎระเบียบของกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงยุติธรรมในการควบคุมดูแลผู้ต้องขังตามสิทธิของผู้ป่วย การศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิและมีการปรับเนื้อหาตามข้อเสนอแนะ และทดลองใช้คู่มือ

คู่มือประกอบด้วย บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 การส่งต่อผู้ต้องขังป่วยและการรับกลับของกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงสาธารณสุข บทที่ 3 ขั้นตอนการส่งต่อ ประเภทของผู้ต้องขังป่วย จากสถานรักษาพยาบาล เรือนจำทองผาภูมิไปโรงพยาบาลทองผาภูมิ กระทรวงสาธารณสุข และบทที่ 4 การรับกลับ ประเภทของผู้ต้องขังป่วยที่รับกลับจากโรงพยาบาลทองผาภูมิ กระทรวงสาธารณสุขมาที่สถานรักษาพยาบาลเรือนจำทองผาภูมิ ผลการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาคู่มือมีค่า 0.90 และผลการใช้คู่มือพบว่าสามารถส่งต่อและรับกลับผู้ต้องขังป่วยได้อย่างเป็นระบบและผู้ต้องขังป่วยได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ การส่งต่อและการรับกลับ ผู้ต้องขังป่วย สถานพยาบาลเรือนจำ กรมราชทัณฑ์

Independent Study title: “Manual on Transferring and Returning Ill Prisoners between Thong Pha Phum District Prison Infirmary and Thong Pha Phum Hospital in Kanchanaburi Province ”

Author: “Mrs. ORATHAI THONGKHAM”; ID: “2645001187”;

Degree: Master of Public Health

Independent Study Advisor: Assoc. Prof. Dr.Panee Sitakalin; Academic year: 2023

Abstract

The Thong Pha Phum District Prison Infirmary under the Department of Corrections, Ministry of Justice, provides primary care services for prisoners in the Thong Pha Phum District Prison and is a network member of the Thong Pha Phum Community Hospital (in Kanchanaburi province) under the Ministry of Public Health in transferring and receiving ill prisoners for further and continuous treatment. This study’s objective was to create a manual for transferring and returning ill prisoners between the two healthcare facilities.

The preparation of the manual involved reviewing patient transfer and return protocols followed the international standards and further/continuous patient care in accordance with the regulations of the Ministry of Public Health and the Ministry of Justice regarding the transferring and returning of ill prisoners based on patients’ rights as well as relevant research articles, drafting the manual, checking the draft manual’s content by experts, revising/finalizing the manual, and testing the manual.

The manual contains the following chapters: 1 Introduction; 2 Transferring ill prisoners and returning them back between the two medical facilities; 3 Steps for transferring and types of ill prisoners from the Prison Infirmary to Thong Pha Phum Hospital; and 4 Receiving back and types of ill prisoners from Thong Pha Phum Hospital to the Prison Infirmary. The manual validity checking showed the value of 0.90. The manual testing showed that ill prisoners could be referred and received back systematically and ill prisoners received continuous treatment

Keywords : Transferring and receiving back, Ill prisoners, Prison infirmary, Department of Corrections

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พณี สิตกะลิน อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ปรากฏนามในการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และเสียสละเวลาในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการศึกษาและให้ข้อเสนอแนะ ที่มีประโยชน์ ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้แก่ ผู้บัญชาการเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขัง หัวหน้าสถานพยาบาลและเจ้าหน้าที่ของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้

ขอบพระคุณ คุณพ่อสมศักดิ์ ขาติแดง ขอบคุณครอบครัวขาติแดง-ครอบครัวทองคำ รวมถึงบุคคลอันเป็นที่รัก และขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนในการช่วยเหลือจนการดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางอรทัย ทองคำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและความสำคัญของการจัดทำคู่มือ.....	1
กฎหมาย ระเบียบ และหลักการในสังกัด – รับกลับผู้ต้องขังผู้ป่วยเพื่อการรักษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
ทฤษฎีและกฎหมายเกี่ยวกับเรือนจำ.....	8
ขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษาที่โรงพยาบาลนอกเรือนจำ ของกรมราชทัณฑ์.....	13
โครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังในเรือนจำ.....	16
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี.....	17
บทที่ 3 ขั้นตอนการจัดทำคู่มือ.....	22
การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ.....	23
การพัฒนารูปแบบและการจัดทำคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกาย และหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี.....	23
การตรวจสอบโครงร่างของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและ หญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	25
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 เนื้อหาของคู่มือ.....	32
ความสำคัญและสถานการณ์ปัญหาด้านระบบการดูแลสุขภาพผู้ต้องขังในเรือนจำ ของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี.....	32
วัตถุประสงค์ของคู่มือ.....	33
คำนิยาม.....	33
ระบบส่งต่อผู้ต้องขังป่วย.....	34
ตอนที่ 1 แนวทางและขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา.....	34
ตอนที่ 2 แนวทางและขั้นตอนการดูแลสุขภาพผู้ต้องขังป่วยขณะรักษา ที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ.....	38
ตอนที่ 3 แนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจากการรักษา ที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ.....	39
ตอนที่ 4 แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	41
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	47
สรุปผลการศึกษา.....	47
อภิปรายผล.....	48
ข้อเสนอแนะ.....	49
บรรณานุกรม.....	51
ภาคผนวก.....	53
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือ.....	54
ข แบบตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือ.....	60
ค สรุปผลตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาล เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	63
ง สรุปผลตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้ใช้งาน.....	66
ประวัติผู้ศึกษา.....	68

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ข้อมูลรายงานการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษานอกเรือนจำ (ปี พ.ศ. 2559-2565) ของกองบริการทางการแพทย์ กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 18 เมษายน 2565.....	1
ตารางที่ 2.1 ข้อมูลการเจ็บป่วย 5 อันดับโรคสูงสุดย้อนหลัง 3 ปี ของผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี.....	18
ตารางที่ 2.2 ข้อมูลรายงานการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษานอกเรือนจำ (ปี พ.ศ. 2559-2565) ของกองบริการทางการแพทย์ กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 18 เมษายน 2565.....	20
ตารางที่ 3.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี.....	28
ตารางที่ 3.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ใช้งาน ที่มีต่อคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี.....	30

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 รายงานการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษาภายนอกเรือนจำ.....	2
ภาพที่ 2.1 แนวทางการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษาที่โรงพยาบาลนอกเรือนจำ.....	14
ภาพที่ 2.2 แนวทางการย้ายผู้ต้องขังป่วยออกรับการรักษาที่โรงพยาบาลภายนอก เรือนจำในพื้นที่/นอกพื้นที่/ฉุกเฉิน.....	15
ภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนในการพัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกาย และหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี.....	22
ภาพที่ 4.1 หลักเกณฑ์การประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อคัดแยกระดับความฉุกเฉิน 5 ระดับ ของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี.....	36
ภาพที่ 4.2 แผนผัง (Flow Chart) ระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยไปรักษา กับโรงพยาบาลทองผาภูมิ.....	37
ภาพที่ 4.3 ตารางการปฏิบัติสำหรับดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ.....	38
ภาพที่ 4.4 แผนผัง (Flow Chart) การดำเนินการเมื่อมีการส่งต่อผู้ต้องขังป่วย ออกจากการรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ.....	40

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและความสำคัญของการจัดทำคู่มือ

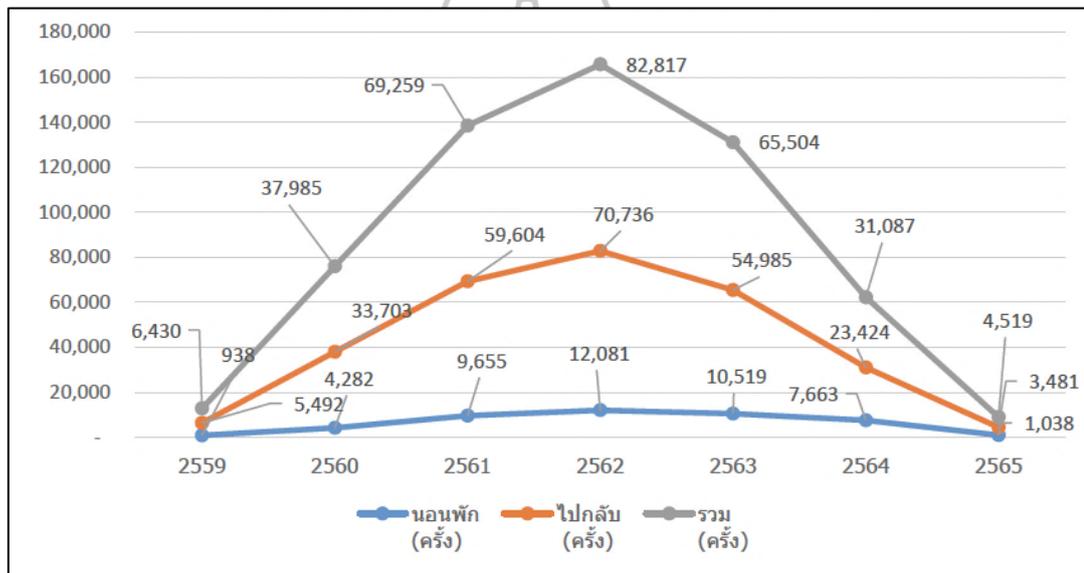
ปัจจุบันผู้ต้องขังในเรือนจำของประเทศไทยมีจำนวนมาก โดยจากรายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2566 มีผู้ต้องขังจำนวนทั้งสิ้น 268,621 คน แบ่งเป็นชาย 237,193 คน และหญิง 31,428 คน (รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ, 2566) จากจำนวนผู้ต้องขังที่มากเกินความจุของเรือนจำทำให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพในเรือนจำ (ธานี วรภัทร์, 2553) ผู้ต้องขังถือว่าเป็นกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะผู้ต้องขังหญิง เนื่องจากเป็นประชาชนส่วนน้อยในเรือนจำ และโครงสร้างของเรือนจำไม่ได้ถูกออกแบบขึ้นมาคำนึงถึงความต้องการเฉพาะด้านของผู้ต้องขังหญิง เช่น เรื่องสุขอนามัยการดูแลเด็กติดผู้ต้องขัง (สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย องค์กรมหาชน, ม.ป.ป.) โดยสถิติโรคที่ผู้ต้องขังที่ออกมารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ 5 อันดับแรก พบว่า โรคโควิด-19 เป็นโรคที่ผู้ต้องขังเข้ารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นโรคอุบัติใหม่ที่มีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว และพบการแพร่ระบาดในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2563 พร้อมทั้งแพร่ระบาดไปทั่วโลกทำให้มีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก รวมทั้งการแพร่ระบาดในเรือนจำของประเทศไทย แม้ว่า เรือนจำและทัณฑสถานเป็นพื้นที่ปิดที่ควบคุมการระบาดได้ง่าย แต่ในความเป็นจริงไม่สามารถควบคุมปริมาณบุคคลเข้า-ออกได้ 100% (โควิด-19: สาเหตุใดที่ทำให้โควิดระบาดหนักในเรือนจำ หลังมียอดผู้ติดเชื้อพุ่งเกิน 10,000 ราย, 2564)

ตารางที่ 1.1 ข้อมูลรายงานการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษานอกเรือนจำ (ปี พ.ศ. 2559-2565) ของกองบริการทางการแพทย์ กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 18 เมษายน 2565 ดังตาราง

ปี พ.ศ.	ผู้ต้องขังป่วยไปนอนรักษาตัวที่โรงพยาบาล (ครั้ง)	ผู้ต้องขังป่วยส่งออกไปรักษาแบบไป-กลับในวันเดียว (ครั้ง)	รวม (ครั้ง)
2559	938	5,492	6,430
2560	4,282	33,703	37,985
2561	9,655	59,604	69,259

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	ผู้ต้องขังป่วยไปนอน รักษาตัวที่โรงพยาบาล (ครั้ง)	ผู้ต้องขังป่วยส่งออกไปรักษา แบบไป-กลับในวันเดียว (ครั้ง)	รวม (ครั้ง)
2562	12,081	70,736	82,817
2563	10,519	54,985	65,504
2564	7,663	23,424	31,087
2565	1,038	3,481	4,519

ภาพที่ 1.1 รายงานการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษาภายนอกเรือนจำ

ที่มา : กองบริการทางการแพทย์ กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 18 เมษายน 2565 (ข้อมูลปี พ.ศ. 2565 เฉพาะเดือนมกราคม - เมษายน 2565)

จากตาราง พบว่า ในปี พ.ศ. 2562 มีการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษานอกเรือนจำมากที่สุด และมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ อาจจะเป็นผลต่อเนื่องมาจากการจัดระบบบริการการให้แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทองผาภูมิเข้ามาตรวจรักษาผู้ต้องขังในเรือนจำ

ตามแนวทางการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ (ฉบับปรับปรุง) แต่จากสถิติจำนวนผู้ต้องขังของการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษานอกเรือนจำยังมีมากอยู่พอสมควร

2. กฎหมาย ระเบียบ และหลักการในส่งต่อ – รับกลับผู้ต้องขังผู้ป่วยเพื่อการรักษา

การเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุข ถือว่าเป็นสิทธิประโยชน์ทุกคนในแผ่นดินไทยควรได้รับ รวมไปถึงผู้ต้องขังในเรือนจำก็เช่นเดียวกัน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ถือเป็นกฎหมายสูงสุดของการปกครองประเทศโดยใช้กฎหมาย มีฐานะเหนือกว่ากฎหมายอื่น ๆ สำหรับจัดบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ ตามรัฐธรรมนูญนี้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 47 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) และตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 มาตรา 54 ระบุไว้ว่า ให้เรือนจำทุกแห่งจัดให้มีสถานพยาบาล เพื่อเป็นที่รักษาพยาบาลผู้ต้องขังที่ป่วยจัดให้มีแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำที่ผ่านการอบรมด้านการพยาบาล ประจำอยู่สถานพยาบาลนั้นด้วยอย่างน้อยหนึ่งคนและมาตรา 55 ระบุไว้ในกรณีที่ผู้ต้องขังป่วย หรือมีปัญหาเกี่ยวกับด้านสุขภาพจิต หรือเป็นโรคติดต่อ ดำเนินการให้ผู้ต้องขังได้รับการตรวจจากแพทย์โดยเร็ว หากไม่ดีขึ้นให้ส่งตัวผู้ต้องขังไปยังโรงพยาบาลนอกเรือนจำเพื่อทำการรักษาต่อไป ("แนวทางการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ (ฉบับปรับปรุง)," 2564)

ผู้ต้องขังป่วย หมายถึง ผู้ต้องขังทั่วไปที่มีอาการเจ็บป่วยทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งผู้ต้องขังหญิงที่มีการตั้งครรภ์ และผู้ต้องขังที่ติดยาเสพติดให้โทษ สำหรับการส่งต่อ – รับกลับผู้ต้องขังผู้ป่วยเพื่อการรักษา กรมราชทัณฑ์ได้ออกกฎกระทรวงการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ พ.ศ. 2563 โดยกรณีที่ผู้ต้องขังรักษาตัวแบบวันเดียวไป-กลับ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำอนุญาตให้ส่งตัวผู้ต้องขังคนนั้นไปรับการรักษาในโรงพยาบาลหรือสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตของรัฐนอกเรือนจำ ตามที่แพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำ ซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาลเสนอให้ เจ้าพนักงานเรือนจำพาผู้ต้องขังคนนั้นไปและกลับในวันเดียวกัน สำหรับกรณีที่ผู้ต้องขังมีการนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลนอกเรือนจำ หรือคำแนะนำตามความคิดเห็นของแพทย์ ผู้ทำการตรวจรักษา ให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งพาผู้ต้องขังคนนั้นไปตรวจรักษาขอหลักฐาน และความเห็นของแพทย์ผู้ทำการตรวจรักษา ประกอบการจัดทำรายงานเสนอผู้บัญชาการเรือนจำ หากผู้บัญชาการเรือนจำเห็นด้วยกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการตรวจรักษา ให้มีคำสั่งอนุญาตให้รับตัวไว้รักษา และให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีเจ้าพนักงานเรือนจำอย่างน้อยจำนวนสองคนควบคุมผู้ต้องขังป่วยหนึ่งคนให้อยู่ภายในเขตที่กำหนด ในกรณีที่มีผู้ต้องขังป่วยมากกว่าหนึ่งคน ให้จัดเจ้าพนักงานเรือนจำควบคุมในอัตราส่วนตามความเหมาะสม โดยให้คำนึงถึงความเสี่ยงในการหลบหนี กรณีผู้ต้องขังหญิงป่วยให้เจ้าพนักงานเรือนจำหญิงเป็นผู้ควบคุม

2. ตรวจสอบสิทธิการรักษาของผู้ต้องขังให้เป็นไปตามที่ทางราชการจัดให้ และห้ามผู้ต้องขัง เข้าอยู่ในห้องพักพิเศษแยกจากผู้ป่วยทั่วไป เว้นแต่ต้องพักรักษาตัวในห้องควบคุมพิเศษตามสถานการรักษาผู้ต้องขัง

3. จัดให้มีเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังตรวจสอบและควบคุมการรับประทานอาหารให้เป็นไปตามที่สถานการรักษาผู้ต้องขัง การรับประทานอาหารส่วนตัว นอกจากนี้จัดให้ ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขัง และผ่านการตรวจของแพทย์ หรือพยาบาลแล้ว และให้บันทึกรายละเอียดของอาหารและผู้ทำอาหารให้ครบถ้วนและสามารถตรวจสอบได้

4. ให้มีเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังจัดบันทึกข้อมูลผู้เข้าเยี่ยมและเวลาเข้าเยี่ยมโดยละเอียด และดูแลให้ผู้เข้าเยี่ยมปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำ

จากข้อมูลหลักการและความสำคัญของการจัดทำคู่มือดังกล่าวข้างต้น พบว่าการส่งต่อ-รับกลับเพื่อการรักษาของสถานพยาบาลเรือนจำทองผาภูมิยังพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ให้เจ้าหน้าที่ของเรือนจำดูแลคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขัง กำชับไม่ให้เสียชีวิตในเรือนจำเพราะเหตุจากการดูแลสุขภาพที่ไม่ใส่ใจของเจ้าหน้าที่ (Voice online, 2564) เนื่องจากสถานพยาบาลสังกัดกรมราชทัณฑ์มีศักยภาพในการให้บริการระดับปฐมภูมิเทียบเท่ากับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และมีพยาบาลวิชาชีพประจำการจำนวน 2 คน ซึ่งสถานพยาบาลในเรือนจำทองผาภูมิ อยู่ในความรับผิดชอบกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม เมื่อผู้ป่วยต้องขังมีอาการเจ็บป่วยที่รุนแรงเกินศักยภาพที่สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิดูแล จึงจำเป็นต้องส่งไปยังโรงพยาบาลทองผาภูมิ โดยมีศักยภาพในการดูแลรักษาสุขภาพผู้ต้องขังที่สูงกว่า ซึ่งอยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ต่างสังกัดกัน หรือในการส่งกลับผู้ป่วยต้องขังคืนสู่สถานรักษาพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ซึ่งทางสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ยังไม่มีคู่มือการส่งต่อและการรับกลับจากโรงพยาบาลแม่ข่ายของกระทรวงสาธารณสุข ในฐานะเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยต้องขังของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งต้องปฏิบัติตามระเบียบในการกำหนดประเภทผู้ป่วยต้องขังในการส่งต่อไปยังโรงพยาบาลแม่ข่าย ยังมีคู่มือการปฏิบัติงานในการส่งต่อและรับกลับผู้ป่วยต้องขังจากโรงพยาบาลแม่ข่ายที่ต่างสังกัดกัน จึงจำเป็นต้องจัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานระหว่างสองหน่วยงานที่แตกต่างกันเพื่อให้ผู้ป่วยต้องขังได้รับ

การดูแลรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่องตามระเบียบของกรมราชทัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข และสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 3.1 เจ้าหน้าที่ มีแนวทางปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน
- 3.2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่
- 3.3 มีคู่มือส่งต่อ-รับกลับผู้ต้องขังผู้ป่วยและให้การดูแลรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่องแก่ผู้ป่วย

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันผู้ต้องขังในเรือนจำของประเทศไทยมีจำนวนมาก โดยจากรายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2566 มีผู้ต้องขังจำนวนทั้งสิ้น 268,621 คน แบ่งเป็นชาย 237,193 คน และหญิง 31,428 คน (กรมราชทัณฑ์, 2566) จากสถิติดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ความเป็นอยู่ที่ในเรือนจำแออัด การแพร่ระบาดของเชื้อโรค ขาดอาหารกำลังเจ้าหน้าที่ รวมทั้งงบประมาณในการรักษาพยาบาลมีอยู่จำนวนจำกัด ผู้ต้องขังถือว่าเป็นกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะผู้ต้องขังหญิง เนื่องจากเป็นประชาชนส่วนน้อยในเรือนจำ และโครงสร้างของเรือนจำไม่ได้ถูกออกแบบขึ้นมาคำนึงถึงความต้องการเฉพาะด้านของผู้หญิง เช่น เรื่องสุขอนามัย การดูแลเด็กติดผู้ต้องขัง (สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน), 2560) ข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีโทษการคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง หรือ ข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules) มีวัตถุประสงค์เพื่อวางแนวทางการดูแลที่แตกต่างไปจากผู้ต้องขังชาย รวมทั้งยังมีเนื้อหาที่ครอบคลุมผู้หญิงที่กระทำผิดและผู้ต้องขังหญิงทุกประเภท โดยเปิดโอกาสในการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น และได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ทรงมีพระราชดำริโครงการกำลังใจ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้ต้องขังสตรี กลุ่มเด็กติดผู้ต้องขัง กลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและกลุ่มผู้ขาดโอกาสอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ของผู้ต้องขังหญิงและสนับสนุนให้กำลังใจขณะอยู่ในเรือนจำ

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 มาตรา 54 ระบุไว้ว่า ให้เรือนจำทุกแห่งจัดให้มีสถานพยาบาล เพื่อเป็นที่รักษาพยาบาลผู้ต้องขังที่ป่วย จัดให้มีแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำที่ผ่านการอบรมด้านการพยาบาล ประจำอยู่สถานพยาบาลนั้นด้วยอย่างน้อยหนึ่งคนและ มาตรา 55 ระบุไว้ว่าในกรณีที่ผู้ต้องขังป่วย หรือมีปัญหาเกี่ยวกับด้านสุขภาพจิต หรือเป็นโรคติดต่อ ดำเนินการให้ผู้ต้องขังได้รับการตรวจจากแพทย์โดยเร็ว หากไม่ดีขึ้นให้ส่งตัวผู้ต้องขังไปยังโรงพยาบาลนอกเรือนจำเพื่อทำการรักษาต่อไป (กองบริหารการสาธารณสุข, 2564)

สำหรับการดูแลสุขภาพหรือการรักษาพยาบาลผู้ต้องขังที่ป่วยในเรือนจำ เจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาลในเรือนจำจะเป็นผู้ดำเนินการรักษาให้เบื้องต้น แต่หากเกิดการเจ็บป่วยที่เกินขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ ก็จะดำเนินการส่งตัวเพื่อไปรักษาในโรงพยาบาลนอกเรือนจำต่อไป

โดยกรมราชทัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ได้บูรณาการความร่วมมือกัน ซึ่งได้มีการจับคู่เครือข่ายของสถานพยาบาลเรือนจำกับโรงพยาบาลแม่ข่าย สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในการดูแลสุขภาพของผู้ต้องขัง โดยโรงพยาบาลทองผาภูมิจะสนับสนุนแพทย์เข้ามาตรวจรักษาผู้ต้องขัง เดือนละ 2 ครั้ง พร้อมทั้งสนับสนุนยาและเวชภัณฑ์ และองค์ความรู้ทางการแพทย์ให้กับเรือนจำ สำหรับการส่งตัวผู้ต้องขังออกไปรักษานอกเรือนจำนั้น ต้องดำเนินการตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกไปรักษาตัวนอกเรือนจำ พ.ศ. 2559 ซึ่งระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วย แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ 1) กรณีการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกไปรักษาแบบไป-กลับในวันเดียว และ 2) กรณีการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยไปนอนรักษาตัวที่โรงพยาบาล จากสถิติผู้ต้องขังป่วยทั่วประเทศที่ส่งออกไปรักษายังโรงพยาบาลนอกสถานพยาบาลเรือนจำและทัณฑสถานพบว่า ในปี พ.ศ. 2562 จำนวนรวมทั้งสิ้น 82,817 ครั้ง (ธัญชนก ไม้แก้ว & ธาณี วรรณทร์, 2564)

ปานิตา กัณสุทธิ์ (2557) ศึกษาเรื่อง สิทธิในการได้รับการรักษาพยาบาลของผู้ต้องขัง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า สิทธิในการได้รับการรักษาพยาบาลเมื่อเกิดการเจ็บป่วย เป็นสิทธิพื้นฐานที่ทุกคนควรได้รับ ถึงแม้ว่าบุคคลนั้นถูกจำกัดด้านเสรีภาพ หรือเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ต้องได้รับสิทธิไม่แตกต่างจากบุคคลภายนอก ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติรับรองไว้ให้ได้รับการรักษาเมื่อเกิดการเจ็บป่วย โดยบริบทของเรือนประเทศไทยมีกรมราชทัณฑ์ทำหน้าที่ดูแลผู้ต้องขังเมื่อมีการเจ็บป่วย โดยเป็นการจัดหาแพทย์มาทำการตรวจรักษา หรือเป็นการจัดหาโรงพยาบาลภายนอกในการส่งออกผู้ต้องขังเพื่อไปรักษา ซึ่งข้อบังคับ กฎหมายที่บัญญัติไว้บางข้อมีความยุ่งยากซับซ้อนในด้านการปฏิบัติ รวมทั้งการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ และมีจำนวนผู้ต้องขังที่มากเกินไป หรือเรียกว่าผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ทำให้ผู้ต้องขังที่ป่วยได้รับการดูแลรักษาที่ไม่ทั่วถึง หรือไม่ได้ดูแลตรงกับความต้องการในการรักษา

ธัญพร วัฒนสุชาติ, ประกอบ ประพันธ์เนติวุฒิ, และคมสันต์ สุขมาก (2562) ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำ ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 พบว่า หลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วย ตามมาตรา 21 มาตรา 54 และมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 พบว่า มีปัญหาการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานด้านโภชนาการของผู้ต้องขังป่วย ซึ่งในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 ได้มีการระบุว่าให้มีการจัดอาหารสำหรับผู้ต้องขังไว้โดยเฉพาะ ทำให้ผู้ป่วยไม่ได้รับสิทธิดังที่ควรจะได้รับ และปัญหาด้านการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้ต้องขังป่วย ซึ่งมีการกระทบต่อสุขภาพจิตและสุขภาพของผู้ต้องขังป่วย รวมถึงปัญหามาตรการที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วยในการรักษาพยาบาลด้านบุคลากรทางการแพทย์ โดยมีปัญหาส่งผลให้ผู้ต้องขังไม่ได้รับการรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ โดยเป็นการเห็นควรที่ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เสาวภา ศรีภูสิตโต, และนพวรรณ ศรีงาม (2563) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการดูแลทางจิตเวชในเรือนจำโดยเครือข่ายสุขภาพจิต เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบ ระยะที่ 3 นำรูปแบบไปใช้ ระยะที่ 4 ประเมินผล ดำเนินการระหว่างเดือน พฤษภาคม 2560 – เมษายน 2562 โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดกำแพงเพชรที่ป่วยทางจิตเวช จำนวน 35 คน พบว่า รูปแบบการดูแลทางจิตเวชในเรือนจำ ประกอบด้วย 1) แผนปฏิบัติงานร่วมกันของหน่วยบริการที่เกี่ยวข้อง 2) การให้ความรู้กับเครือข่ายสาธารณสุข 3) การให้ความรู้และปรับทัศนคติต่อการเจ็บป่วยทางจิตเวชแก่เครือข่ายสุขภาพจิตในเรือนจำ 4) คู่มือการดูแลทางจิตเวชในเรือนจำ 5) ระบบฐานข้อมูล ผลลัพธ์การใช้รูปแบบ พบว่า ผู้ต้องขังป่วยทางจิตเวชในเรือนจำรับประทานยาสม่ำเสมอ เข้าร่วมกิจกรรมในเรือนจำเพิ่มขึ้น ระดับอาการทางจิตลดลง ระดับความสามารถโดยรวมเพิ่มขึ้น และไม่เกิดพฤติกรรมรุนแรงซ้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.01 การติดตามหลังจำหน่ายออกจากเรือนจำไม่มีอาการกำเริบและก่อความรุนแรงซ้ำจากอาการทางจิตสรุปโดยรวม พบว่า รูปแบบการดูแลทางจิตเวชในเรือนจำโดยเครือข่ายสุขภาพจิต สามารถช่วยลดระดับความรุนแรงของอาการทางจิต เพิ่มระดับความสามารถโดยรวม ลดอาการกำเริบและก่อพฤติกรรมรุนแรงซ้ำจากอาการทางจิต

1. ทฤษฎีและกฎหมายเกี่ยวกับเรือนจำ

1.1 ระเบียบกรมราชทัณฑ์

1.1.1 ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยเด็กในความดูแลของผู้ต้องขัง พ.ศ. 2561

ตามระเบียบฉบับนี้ ได้ระบุความหมายของเด็กในความดูแลของผู้ต้องขังว่า เด็กอายุต่ำกว่าสามปีซึ่งอยู่ในความดูแลของผู้ต้องขังและติดมายังเรือนจำ และเด็กซึ่งคลอดในระหว่างที่มารดาถูกคุมขังในเรือนจำและอายุต่ำกว่าสามปี

โดยเนื้อหาสรุปตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยเด็กในความดูแลของผู้ต้องขัง พ.ศ. 2561 ได้ว่า เด็กที่อยู่กับมารดาที่เป็นผู้ต้องขังในเรือนจำห้ามอยู่ในเรือนจำเกินอายุเด็กสามปี หากมีผู้ปกครองหรือญาติที่สามารถดูแลเด็กแทนมารดาได้ก็ให้ผู้ต้องขังมอบอำนาจในการปกครอง แต่หากไม่มีผู้รับดูแลต่อให้ทางเรือนจำจัดหาหน่วยงานหรือสถานที่ในการช่วยอุปการะดูแลเลี้ยงดูต่อไป โดยเด็กที่ติดกับมารดาอยู่ในเรือนจำต้องได้รับการปฏิบัติหรือสิทธิประโยชน์ตามที่สมควรได้รับ เช่น การตรวจสุขภาพ การส่งเสริมพัฒนาการ การสร้างภูมิคุ้มกันโรค อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ให้เหมาะสมตามวัยของเด็ก

1.1.2 ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการดูแลผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร

พ.ศ. 2561

ตามระเบียบฉบับนี้ ได้ระบุความหมาย ผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ว่า นักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง และคนฝากที่ตั้งครรภ์ และให้ความหมายผู้ต้องขังหญิงที่ให้นมบุตรว่า นักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง และคนฝากที่ตั้งครรภ์อยู่ระหว่างให้นมบุตรหรือเด็กในความดูแลของตนที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในเรือนจำ

โดยเนื้อหาสรุปตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการดูแลผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร พ.ศ. 2561 ได้ว่า เมื่อเรือนจำได้รับตัวผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือผู้ต้องขังหญิงที่ให้นมบุตร ให้ดำเนินการ ดังนี้

1) จัดให้ออนและสถานที่อาบน้ำแยกเฉพาะจากผู้ต้องขังอื่น โดยให้มีความสะอาดถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย อากาศถ่ายเทสะดวก ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ หากเรือนจำใดไม่สามารถจัดแยกห้องนอนได้ให้จัดที่นอนให้เหมาะสมแก่ผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือผู้ต้องขังหญิงที่ให้นมบุตร โดยให้คำนึงถึงสุขภาพของผู้ต้องขังและบุตรเป็นสำคัญ หากไม่สามารถจัดแยกสถานที่อาบน้ำได้ ให้ผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือผู้ต้องขังหญิงที่ให้นมบุตรอาบน้ำก่อนผู้ต้องขังอื่น

2) จัดทำประวัติของผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือผู้ต้องขังหญิงที่ให้นมบุตร รายละเอียดเกี่ยวกับคดี กำหนดโทษ ประวัติการต้องโทษ ประวัติการรักษาพยาบาล ภูมิลำเนา จำนวนบุตร ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังกับบุตรทั้งหมด ญาติที่สามารถติดต่อได้ พร้อมทั้งเก็บรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของผู้ต้องขัง

3) จัดเตรียมเอกสารของผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือผู้ต้องขังหญิงที่ให้นมบุตร ได้แก่ สำเนาบัตรประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน เพื่อใช้ในการจัดทำบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า การแจ้งเกิดบุตร และการเตรียมการคลอดบุตร และถ่ายภาพไว้ เพื่อให้เจ้าพนักงานเรือนจำตรวจสอบก่อนและหลังกลับจากโรงพยาบาล

สำหรับด้านการดูแลผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ให้เรือนจำจัดหาสิ่งของที่เป็นจำเป็นสำหรับผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ เช่น นม อาหารเสริม เครื่องอุปโภคบริโภค เป็นสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ รวมทั้ง กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ การฉีดวัคซีนของผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ เรือนจำจัดให้มีพยาบาลหรือสูตินรีแพทย์เข้ามาตรวจ และกรณีที่ส่งผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ไปตรวจครรภ์ คลอดบุตร หรือการรักษาตัวหลังคลอดที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ รวมถึงการจัดให้มีเจ้าพนักงานเรือนจำทำหน้าที่ควบคุม ให้เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาการเรือนจำ ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

สำหรับด้านผู้ต้องขังหญิงให้นมบุตร ให้เรือนจำประสานกับหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ศูนย์ส่งเสริมอนามัยแม่และเด็ก สำนักงานกาชาดจังหวัดหรือโรงพยาบาลของรัฐหรือเอกชน เพื่อขอความอนุเคราะห์

สนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือผู้ต้องขังหญิงที่ให้นมบุตรโดยในการดูแลผู้ต้องขังหญิงที่ให้นมบุตร ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์

1.1.3 กฎกระทรวงการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ พ.ศ. 2563

กรณีที่ผู้ต้องขังรักษาตัวแบบวันเดียวไป-กลับ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำอนุญาตให้ส่งตัวผู้ต้องขังคนนั้นไปรับการรักษาในสถานบำบัดรักษาสำหรับโรคชนิดนั้นโดยเฉพาะ โรงพยาบาลหรือสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตของรัฐนอกเรือนจำ ตามที่แพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำ ซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาลเสนอให้เจ้าพนักงานเรือนจำพาผู้ต้องขังคนนั้นไปและกลับในวันเดียวกัน

กรณีที่ผู้ต้องขังมีการนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลนอกเรือนจำ หรือคำแนะนำตามความคิดเห็นของแพทย์ผู้ทำการตรวจรักษา ให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งพาผู้ต้องขังคนนั้นไปตรวจรักษาขอหลักฐานและความเห็นของแพทย์ผู้ทำการตรวจรักษา ประกอบการจัดทำรายงานเสนอผู้บัญชาการเรือนจำ หากผู้บัญชาการเรือนจำเห็นด้วยกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการตรวจรักษา ให้มีคำสั่งอนุญาตให้รับตัวไว้รักษา และให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) จัดให้มีเจ้าพนักงานเรือนจำอย่างน้อยจำนวนสองคนควบคุมผู้ต้องขังป่วยหนึ่งคนให้อยู่ภายในเขตที่กำหนด ในกรณีที่ผู้ต้องขังป่วยมากกว่าหนึ่งคน ให้จัดเจ้าพนักงานเรือนจำควบคุมในอัตราส่วนตามความเหมาะสม โดยให้คำนึงถึงความเสี่ยงในการหลบหนี กรณีผู้ต้องขังหญิงป่วยให้เจ้าพนักงานเรือนจำหญิงเป็นผู้ควบคุม

2) ตรวจสอบสิทธิการรักษาของผู้ต้องขังให้เป็นไปตามที่ทางราชการจัดให้ และห้ามผู้ต้องขัง เข้าอยู่ในห้องพักพิเศษแยกจากผู้ป่วยทั่วไป เว้นแต่ต้องพักรักษาตัวในห้องควบคุมพิเศษตามที่สถานที่รักษาผู้ต้องขัง

3) จัดให้มีเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังตรวจสอบและควบคุมการรับประทานอาหารให้เป็นไปตามที่สถานที่รักษาผู้ต้องขัง การรับประทานอาหารส่วนตัวนอกจากที่จัดให้ ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขัง และผ่านการตรวจของแพทย์ หรือพยาบาลแล้ว และให้บันทึกรายละเอียดของอาหารและผู้ทำอาหารให้ครบถ้วนและสามารถตรวจสอบได้

4) ให้มีเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังจดบันทึกข้อมูลผู้เข้าเยี่ยมและเวลาเข้าเยี่ยมโดยละเอียด และดูแลให้ผู้เข้าเยี่ยมปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำ

กรณีผู้ต้องขังต้องพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลเรือนจำเป็นเวลานานให้ผู้บัญชาการเรือนจำดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) พักรักษาตัวเกินกว่า 30 วัน ให้มีหนังสือขอความเห็นชอบจากอธิบดีพร้อมกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการรักษาและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

2) พักรักษาตัวเกินกว่า 60 วัน ให้มีหนังสือขอความเห็นชอบจากอธิบดี พร้อมกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการรักษาและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และรายงานให้ปลัดกระทรวงทราบ

3) พักรักษาตัวเกินกว่า 120 วัน ให้มีหนังสือขอความเห็นชอบจากอธิบดี พร้อมกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการรักษาและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และรายงานให้รัฐมนตรีทราบ

จากการทฤษฎีและกฎหมายเกี่ยวกับเรือนจำ ไม่ว่าจะ เป็น พระราชบัญญัติระเบียบ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เป็นกฎหมายที่บังคับใช้ในการดำเนินการหรือการปฏิบัติเกี่ยวกับผู้ต้องขัง เพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นระบบ โดยเฉพาะการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ ตามกฎกระทรวงการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ พ.ศ. 2563 ในการรักษาผู้ต้องขังป่วย มีสองกรณี คือ แบบวันเดียวไป-กลับ และ การส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ ต้องได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการเรือนจำก่อนจึงดำเนินการต่อได้ และให้คำนึงถึงความปลอดภัยทั้งตัวของผู้ต้องขัง และการพิทักษ์สิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง

1.2 พันธกรณีตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน

1.2.1 ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งองค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (ข้อกำหนดแมนเดลลา-Mandella Rules)

ข้อกำหนดแมนเดลลา-Mandella Rules ถือว่าเป็นสิ่งที่กำหนดเพื่อเป็นหลักการและการปฏิบัติที่ดีอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรวมทั้งใช้ในการบริหารงานเรือนจำอีกด้วย ปัจจุบันข้อกำหนดแมนเดลลากลายเป็นมาตรฐานหลักในการบริหารเรือนจำทั่วโลก และทวีความสำคัญในช่วงการระบาดของโควิด-19 ในมิติการให้บริการด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขัง ข้อกำหนดแมนเดลลาระบุให้รัฐมีหน้าที่ในการดูแลสุขภาพ และให้บริการทางสาธารณสุขแก่ผู้ต้องขังในมาตรฐานเดียวกับประชาชนทั่วไป โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

งานวิจัยเพื่อพัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ต้องขัง ดังนี้

1) ด้านสุขลักษณะ เรือนจำทุกแห่งต้องมีห้องน้ำที่สะอาดเพื่อสุขลักษณะที่ดี และรักษาศักดิ์ศรีของผู้ต้องขัง โดยมีน้ำและอุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับห้องน้ำ รวมถึงผ้าอนามัยสำหรับผู้ต้องขังหญิง อีกทั้งต้องจัดให้มีเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มที่เพียงพอ

2) ด้านอาหารและน้ำดื่ม ผู้ต้องขังต้องได้รับอาหารที่มีคุณภาพและมีสารอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย และต้องได้รับน้ำดื่มทุกเมื่อที่ต้องการ การจัดหาอาหารและน้ำดื่มให้ผู้ต้องขังต้องไม่มีข้อบกพร่องใด ๆ และห้ามใช้การอดอาหารและน้ำเป็นการลงโทษทางวินัย

3) ด้านที่พัก ควรจัดให้เพียงพอต่อผู้ต้องขัง โดยพิจารณาการคัดเลือกผู้ต้องขังที่นอนรวมกันด้วยความระมัดระวังถึงความปลอดภัยของผู้ต้องขังด้วย

1.2.2 ข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีใช้ การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-Custodial Measures for Women Offenders) หรือ ข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules)

ข้อกำหนดกรุงเทพเกิดขึ้นภายหลังจากที่องค์การสหประชาชาติโดยที่ประชุม สมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ 65 ได้ลงความเห็นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2553 ให้เป็นมาตรฐานในการ ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง ที่ยอมรับกันในระดับสากล เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ได้ยึดถือเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและผู้กระทำผิดหญิง โดยจะเน้นไปยังผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและเด็กติด ผู้ต้องขังโดยใช้แนวคิดการพัฒนาตามหลักการที่ว่า ผู้ต้องขังหญิงและผู้กระทำผิดหญิงมีความต้องการเฉพาะ ด้านที่ต่างไปจากผู้ต้องขังชาย และเนื่องจากผู้ต้องขังหญิงเป็นบุคคลจำนวนกลุ่มน้อยในกระบวนการยุติธรรม ทำให้เรือนจำในประเทศต่าง ๆ มักถูกออกแบบขึ้นโดยมิได้คำนึงถึงความต้องการเฉพาะด้านของผู้หญิง เช่น เรื่องสุขอนามัย สุขภาพผู้หญิง การดูแลเด็กติดผู้ต้องขัง

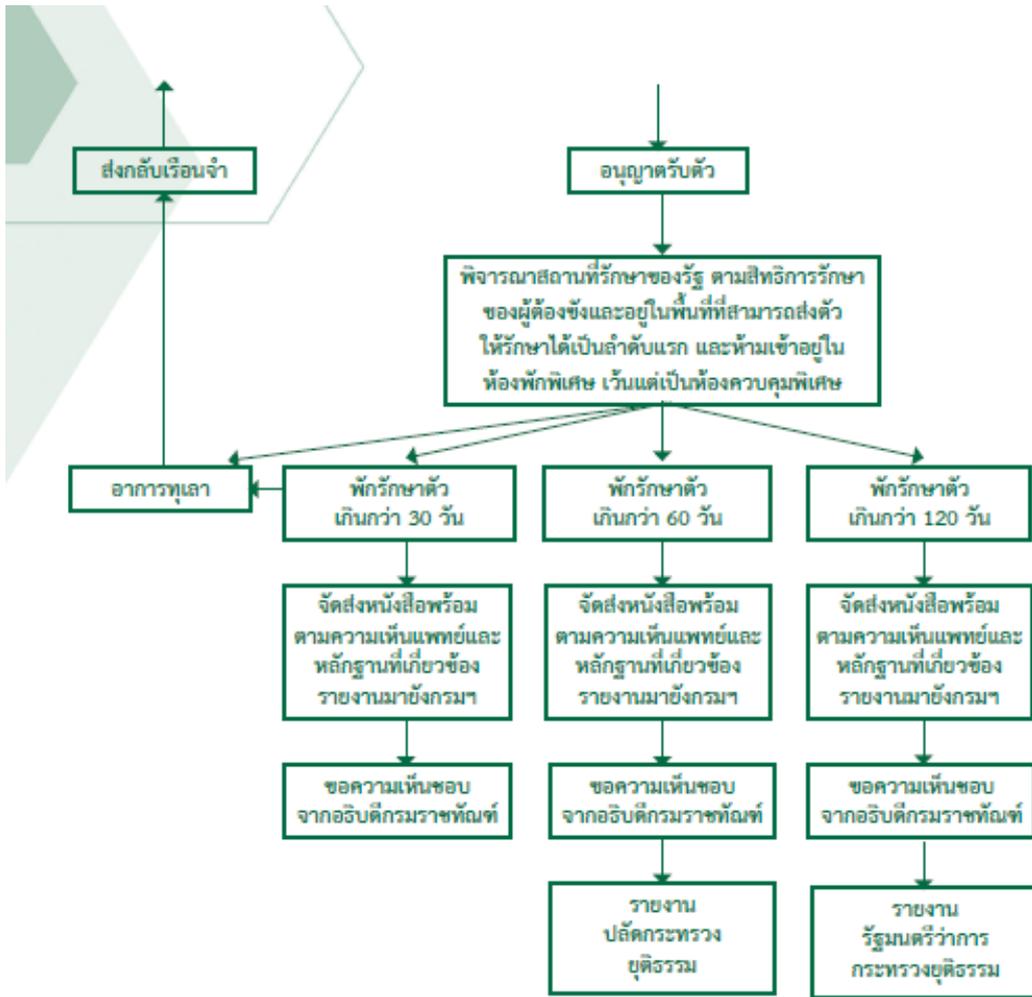
ข้อกำหนดกรุงเทพ ได้มีแนวทางในการมุ่งเน้นวางแนวปฏิบัติในประเด็นที่เป็น ความแตกต่างและความต้องการที่เพศหญิงมีและต่างไปจากเพศ โดยแบ่งออกเป็นสี่ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อกำหนดทั่วไป (Rules of General Application) ซึ่งว่าด้วยการ บริหารจัดการเรือนจำโดยทั่วไป และใช้กับผู้กระทำผิดเพศหญิงที่อยู่ในระหว่างการควบคุมทุกประเภท ทุกสถานะคดี ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา รวมไปถึงผู้หญิงที่ถูกควบคุมด้วยมาตรการเพื่อความปลอดภัย หรือมาตรการกักกัน (security measures or corrective measures)

ส่วนที่ 2 ข้อกำหนดที่ใช้สำหรับผู้ต้องขังลักษณะพิเศษ (Rules Applicable to Special Categories) ซึ่งเป็นการจำแนกลักษณะและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงที่มีลักษณะพิเศษ แต่ละประเภท

ส่วนที่ 3 มาตรการในการลงโทษโดยไม่ใช้เรือนจำ (Non-Custodial Sanctions and Measures) เป็นการบังคับต่อผู้กระทำผิดหญิงที่มีการกระทำความผิดที่ไม่รุนแรง เช่น เยาวชนหญิง และผู้กระทำผิดที่ตั้งครรภ์

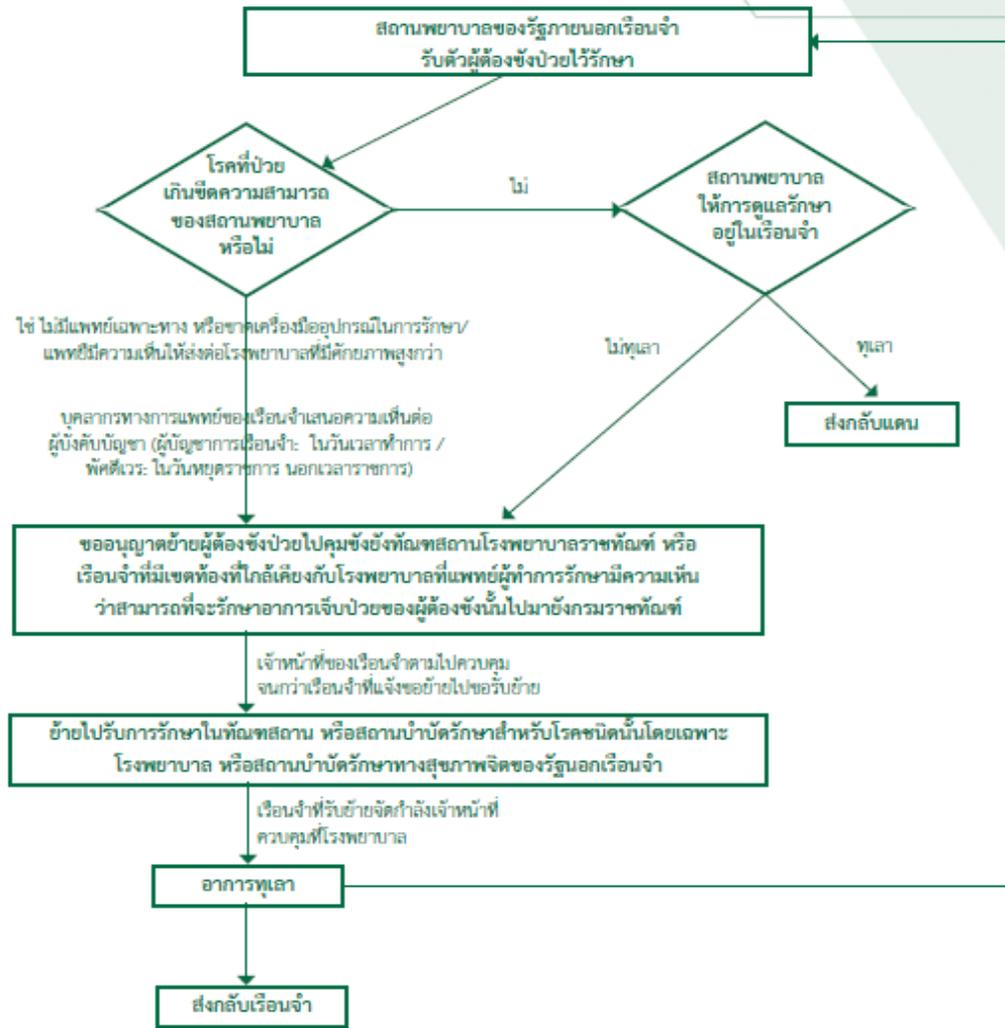
ส่วนที่ 4 การวิจัย การวางแผน การประเมินผล และการสร้างการรับรู้ในหมู่ ประชาชน (Research, Planning, Evaluation and Public Awareness Raising) เป็นข้อกำหนดที่ สนับสนุนให้มีการวิเคราะห์วิจัยถึงพฤติกรรมและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยให้เกิดการกระทำ ผิดในกลุ่มผู้หญิง รวมถึงการศึกษาผลกระทบจากการถูกคุมขังที่มีต่อผู้ต้องขังและบุตร

ภาพที่ 2.1 แนวทางการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษาที่โรงพยาบาลนอกเรือนจำ

ที่มา: กองบริหารการสาธารณสุข, 2564

ภาพที่ 2.2 แนวทางการย้ายผู้ต้องขังป่วยออกมารับการรักษาที่โรงพยาบาลภายนอก เรือนจำในพื้นที่/นอกพื้นที่/ฉุกเฉิน

ที่มา: กองบริหารการสาธารณสุข, 2564.

3. โครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังในเรือนจำ

3.1 โครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2562 โดยโครงการราชทัณฑ์ปันสุขฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อพระราชทานความช่วยเหลือเรือนจำทั่วประเทศ รวมถึงโรงพยาบาลแม่ข่ายในพื้นที่ที่ดูแลรับผิดชอบเรือนจำ ยกระดับการดูแลสุขภาพผู้ต้องขังให้ได้รับการรักษาพยาบาลเท่าเทียมกันตามสิทธิมนุษยชน จัดระบบสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง ปรับปรุงอนามัยสิ่งแวดล้อม การป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพ และพัฒนาศักยภาพบุคลากร และอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ให้มีศักยภาพและสามารถมีองค์ความรู้ ความสามารถในการดูแลสุขภาพของผู้ต้องขังได้ โดยโครงการราชทัณฑ์ปันสุขฯ ผลการดำเนินงานในระยะที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ.2563 ได้ทรงพระราชทานเครื่องมือและครุภัณฑ์ทางการแพทย์ให้แก่เรือนจำ จำนวน 25 แห่ง ซึ่งเป็นเรือนจำขนาดใหญ่ รวมทั้ง ทัดตงสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ วงเงินรวมทั้งสิ้น 190,072,863 บาท ผลการดำเนินงานในระยะที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้ทรงพระราชทานเครื่องมือและครุภัณฑ์ทางการแพทย์ให้แก่เรือนจำ จำนวน 19 แห่ง ซึ่งเป็นเรือนจำที่ตั้งอยู่ชายแดนและเรือนจำขนาดเล็ก หรือมีผู้ต้องขังแออัด หนาแน่น วงเงินรวมทั้งสิ้น 118,547,200 บาท ซึ่งในการดำเนินงานของระยะที่ 2 ได้เพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) การจัดมุมสุขภาพราชทัณฑ์ปันสุข ด้านโภชนาการ การพัฒนาสถานพยาบาลเรือนจำให้ผ่านเกณฑ์การประเมินในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และด้านสุขภาพเรือนจำและอนามัยสิ่งแวดล้อม

ในปัจจุบันโครงการราชทัณฑ์ปันสุขฯ ถือเป็นโครงการสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุน การเข้าถึงในการรักษาพยาบาลของผู้ต้องขังในเรือนจำ ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่ผู้ต้องขังควรได้รับ และเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

3.2 โครงการกำลังใจ

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดาทรงดำริให้จัดตั้งโครงการกำลังใจ เพื่อประทานความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ต้องการโอกาสในสังคมไทย เนื่องด้วยทรงดำริว่า ทุกคนในสังคมจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขก็ต่อเมื่อรู้จักรักษาสีทิวของตน โดยไม่สร้างคามเดือดร้อนแก่ผู้อื่น กระบวนการยุติธรรมเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้

ทุกคนเคารพสิทธิของผู้อื่น ซึ่งเมื่อกระบวนการยุติธรรมดำเนินไปจนถึงที่สุดแล้ว ผู้ที่ได้รับผลทุกฝ่ายในสังคมก็น่าที่จะได้มีโอกาสอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขอีกครั้งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับกลุ่มผู้ที่ก้าวพลาดทำให้ชีวิตต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมและผู้ขาดโอกาสกลุ่มอื่น ๆ ให้สามารถมีโอกาสกลับมาดำรงชีวิตเป็นคนดีของสังคมได้อย่างปกติสุข
2. เพื่อให้ผู้มีจิตกุศลและมีจิตศรัทธา ได้รับทราบและสามารถมีส่วนร่วมให้การช่วยเหลือ สนับสนุนแก่กลุ่มผู้ต้องการกำลังใจและผู้ขาดโอกาสเหล่านี้ ดังพระดำริของพระเจ้าหลานเธอฯ
3. เพื่อส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคมที่พร้อมจะเป็นกำลังใจและให้โอกาสแก่ผู้ที่มีแม้ชีวิตจะเคยก้าวพลาดแต่ก็พร้อมที่จะเริ่มชีวิตใหม่เป็นคนดีของสังคม
4. เพื่อเผยแพร่พระดำริเกี่ยวกับการประทานกำลังใจให้แก่กลุ่มผู้ต้องการกำลังใจและโอกาสเหล่านี้ต่อสาธารณชน (โครงการกำลังใจ, ม.ป.ป.)

4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเรือนจำขนาดเล็ก โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เป็นเรือนจำที่มีประสิทธิภาพในการควบคุม แก้ไข พัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง เพื่อคืนคนดีมีคุณค่าสู่สังคม ตั้งอยู่ที่ 462 หมู่ 1 ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี 71180 โดยก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2539 ปัจจุบันมีอายุการใช้งานรวมทั้งสิ้น 27 ปี โดยมีเนื้อที่ทั้งหมด 68 ไร่ ภายในเรือนจำ 16 ไร่ 3 งาน 64.75 ตารางวา และภายนอกเรือนจำ 51 ไร่ 0 งาน 335.25 ตารางวา โดยเรือนจำอำเภอทองผาภูมิมิมีอำนาจในการควบคุมผู้ต้องขังสูงสุด 15 ปี จำนวนเรือนนอนทั้งสิ้น 4 หลัง แบ่งเป็นสำหรับผู้ต้องขังหญิง 2 หลัง และผู้ต้องขังชาย 2 หลัง โดยในปัจจุบันมีผู้ต้องขังรวมทั้งสิ้นจำนวน 762 คน แบ่งเป็นผู้ต้องขังชาย 645 คน และผู้ต้องขังหญิง 117 คน (กรมราชทัณฑ์, 2566) เรือนจำอำเภอทองผาภูมิได้ดำเนินการจัดสิ่งของจำเป็นขั้นพื้นฐานสำหรับผู้ต้องขัง แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านที่นอน คือ เรือนจำจัดให้มีหอเรือนนอน เครื่องนอน และสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้ต้องขังในการพักผ่อน
2. ด้านสุขทกรรม คือ เรือนจำจัดให้มีสถานที่ที่ใช้ในการเตรียม ปรง และประกอบอาหาร ให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
3. ด้านโรงเลี้ยง คือ เรือนจำจัดให้มีโรงเลี้ยงหรือสถานที่ที่ใช้ในการจัดเลี้ยงอาหารสำหรับผู้ต้องขัง ประกอบด้วย โตะ แก้วอี๋ ที่เพียงพอต่อจำนวนของผู้ต้องขังและถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร

4. ด้านสถานพยาบาล คือ เรือนจำมีหน้าที่ให้บริการทางการแพทย์และด้านสาธารณสุข ขั้นพื้นฐานแก่ผู้ต้องขัง โดยครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการควบคุมและป้องกันโรค ด้านการบำบัดรักษา และด้านการฟื้นฟูสุขภาพผู้ต้องขัง

5. ด้านการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล คือ เรือนจำจัดให้มีการจัดการด้านขยะ กำจัดสิ่งปฏิกูล รวมทั้ง จัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหารให้แก่ผู้ต้องขัง

โดยเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน พบว่า เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ มีสถานแวดล้อมเป็นภูเขาทำให้อากาศร้อนชื้น ผนตกหนักในช่วงฤดูฝน พอถึงหน้าแล้งก็มีปัญหาเรื่องน้ำ ในการอุปโภคบริโภคอีก ในการดูแลรักษาความสะอาด ดังนั้น จึงต้องมีวิธีการจัดการปัญหาดังกล่าว รวมทั้งต้องมีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับด้านข้อมูลบุคลากรทางเจ้าหน้าที่ของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ แต่โครงสร้าง อัตราด้านบุคลากรที่กำหนด 50 คน แต่มีผู้ปฏิบัติงานจริงในเรือนจำ จำนวนทั้งสิ้น 45 คน โดยมีบุคลากรทางการแพทย์ ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพ 1 คน และพยาบาลเทคนิค 1 คน ที่ทำหน้าที่ดูแลรักษาพยาบาลผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำ ซึ่งเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ เป็นหนึ่งในเรือนจำที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระประเมนทรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิระเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานเครื่องมือ และครุภัณฑ์ทางการแพทย์ ตามโครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เพื่อให้ผู้ต้องขังในเรือนจำเข้าถึงบริการทางการแพทย์ และได้รับความรู้ในการดูแลสุขภาพตามสิทธิที่ควรได้รับ รวมทั้งเป็นการพัฒนาศักยภาพของสถานพยาบาลเรือนจำให้มีมาตรฐานเทียบเคียงกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ในระบบสาธารณสุข

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลการเจ็บป่วย 5 อันดับโรคสูงสุดย้อนหลัง 3 ปี ของผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ.	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5
2562	โรคในระบบ หลอดเลือด (โรคความดัน โลหิตสูง)	โรกระบบทางเดิน หายใจ	โรคในระบบ ต่อมไร้ท่อ (โรคเบาหวาน)	โรคทาง จิตเวช	โรกระบบ ทางเดินหายใจ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

พ.ศ.	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5
2563	โรคในระบบ หลอดเลือด (โรคความดัน โลหิตสูง, โรคหัวใจ)	โรคในระบบ กล้ามเนื้อ กระดูกและข้อ	โรคในระบบ ต่อมไร้ท่อ (โรคเบาหวาน)	โรคทาง ระบบผิวหนัง	โรคทาง จิตเวช
2564	โรคระบบ ทางเดินหายใจ	โรคในระบบ หลอดเลือด (โรคความดัน โลหิตสูง)	โรคทางจิตเวช	โรคภูมิคุ้มกัน บกพร่อง	โรคกล้ามเนื้อ และกระดูก

จากตารางพบว่า ผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี 5 อันดับ ซึ่งผู้ต้องขังส่วนใหญ่เป็นโรคในระบบหลอดเลือด (โรคความดันโลหิตสูง) โรคระบบทางเดินหายใจ โดยโรคดังกล่าวส่งผลให้ต้องมีการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลานาน รวมทั้ง ยังเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคแทรกซ้อนต่าง ๆ ตามมาได้ และทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการรักษา

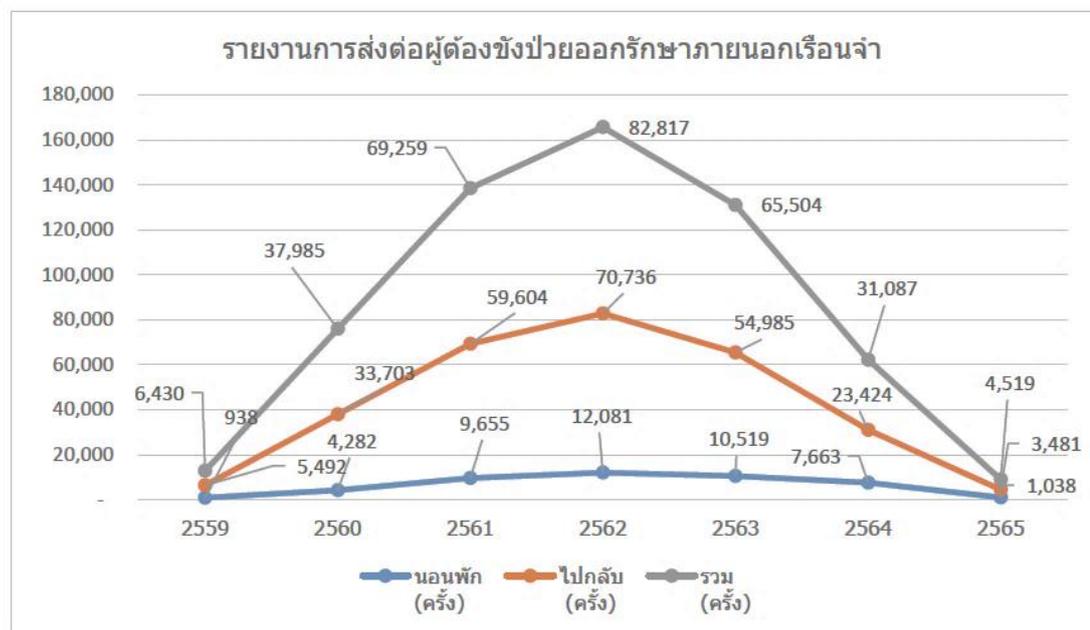
สถิติโรคที่ผู้ต้องขังป่วยต้องได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ 5 อันดับแรก ได้แก่

1. โรคโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
2. โรคระบบสืบพันธุ์
3. โรคเส้นเลือดในสมอง
4. โรคเบาหวาน
5. โรคระบบต่อมไร้ท่อ

จากสถิติโรคที่ผู้ต้องขัง Admit โรงพยาบาลภายนอก 5 อันดับแรก พบว่า โรคโควิด-19 เป็นโรคที่ผู้ต้องขังเข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลเป็นอันดับแรก เนื่องจาก เป็นโรคอุบัติใหม่ที่มีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว และพบการแพร่ระบาดในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2563 พร้อมทั้งแพร่ระบาดไปทั่วโลกทำให้มีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก รวมทั้งการแพร่ระบาดในเรือนจำของประเทศไทย แม้ว่า เรือนจำและทัณฑสถานเป็นพื้นที่ปิดที่ควบคุมการระบาดได้ง่าย แต่ในความเป็นจริงไม่สามารถควบคุมปริมาณบุคคลเข้า-ออกได้ 100%

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลรายงานการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษานอกเรือนจำ (ปี พ.ศ. 2559-2565)
ของกองบริการทางการแพทย์ กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 18 เมษายน 2565 ดังตาราง

ปี พ.ศ.	ผู้ต้องขังป่วยไปนอน รักษาตัวที่โรงพยาบาล (ครั้ง)	ผู้ต้องขังป่วยส่งออกไปรักษา แบบไป-กลับในวันเดียว (ครั้ง)	รวม (ครั้ง)
2559	938	5,492	6,430
2560	4,282	33,703	37,985
2561	9,655	59,604	69,259
2562	12,081	70,736	82,817
2563	10,519	54,985	65,504
2564	7,663	23,424	31,087
2565	1,038	3,481	4,519

ที่มา : กองบริการทางการแพทย์ กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 18 เมษายน 2565 (ข้อมูลปี พ.ศ. 2565 เฉพาะเดือนมกราคม - เมษายน 2565)

จากตาราง พบว่า ในปี พ.ศ. 2562 มีการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษานอกเรือนจำมากที่สุด และมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ อาจจะเป็นผลต่อเนื่องมาจากมีการจัดระบบบริการการให้แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลทองผาภูมิเข้ามาตรวจรักษาผู้ต้องขังในเรือนจำตามแนวทางการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ (ฉบับปรับปรุง) แต่จากสถิติจำนวนผู้ต้องขังของการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกรักษานอกเรือนจำยังมีมากอยู่พอสมควร

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดทำคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำและโรงพยาบาลแม่ข่ายที่รับส่งต่อเพื่อการรักษา เพื่อง่ายและสะดวก รวมถึง ไม่ขัดต่อข้อกำหนดที่บัญญัติไว้ให้สามารถกระทำได้ และเพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับการรักษาพยาบาลตามสิทธิที่ควรได้รับ ไม่แตกต่างจากบุคคลทั่วไปเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมทางสังคม และเป็นไปตามหลักมนุษยชน

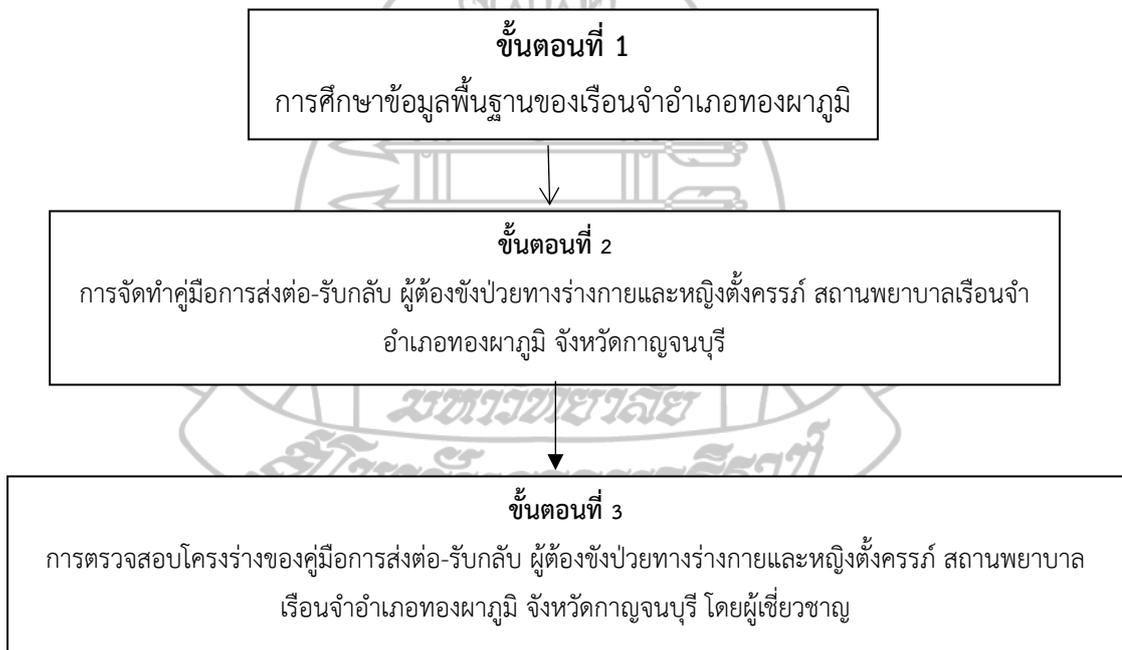

บทที่ 3

ขั้นตอนการจัดทำคู่มือ

การจัดทำคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามหลักการและวิธีการระเบียบวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ
2. การจัดทำคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
3. การตรวจสอบโครงร่างของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญ

ภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนในการพัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ

การจัดทำคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ปัญหาและอุปสรรคสำหรับการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ในการส่งต่อเพื่อไปรักษาที่โรงพยาบาลนอกสถานพยาบาลเรือนจำ

1.2 ศึกษาข้อมูลด้านกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อเพื่อไปรักษาที่โรงพยาบาลนอกสถานพยาบาลเรือนจำ รวมทั้ง ข้อปฏิบัติในการรักษาผู้ต้องขังป่วยที่โรงพยาบาลนอกสถานพยาบาลเรือนจำ

1.3 วิเคราะห์ผลข้อมูลพื้นฐานของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ปัญหาและอุปสรรคสำหรับการส่งต่อ - รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ในการส่งต่อเพื่อไปรักษาที่โรงพยาบาลนอกสถานพยาบาลเรือนจำ จัดลำดับความสำคัญของขั้นตอนการรักษาผู้ต้องขังป่วย

2. การพัฒนารูปแบบและการจัดทำคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

การพัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย จำนวน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ศึกษาดำเนินการศึกษาปัญหา อุปสรรคของการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และรายงานการส่งต่อผู้ต้องขังไปรักษาที่โรงพยาบาลเรือนจำที่ผ่านมา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาคู่มือต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี สำหรับในขั้นตอนนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากคู่มือแนวทางการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ ของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้ง ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การวิจัยทางเอกสาร ข้อมูลบทบัญญัติทางกฎหมาย ประกาศและ

ระเบียบของกรมราชทัณฑ์ ตำราวิชาการ ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเอาปัญหาอุปสรรคจากขั้นตอนที่ 1 ที่เกิดขึ้นจากการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยไปยังสถานพยาบาลนอกเรือนจำ ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการออกแบบคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญและสถานการณ์ปัญหาด้านระบบการดูแลสุขภาพผู้ต้องขังในเรือนจำของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
2. วัตถุประสงค์ของคู่มือ
3. คำนิยาม
4. ส่วนของเนื้อหาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวทางและขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา

- หลักเกณฑ์การประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อคัดแยกกระดับความฉุกเฉิน 5 ระดับ ของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
- แผนผัง (Flow Chart) ระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยไปรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ

ตอนที่ 2 แนวทางและขั้นตอนการดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษา

- ที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ
- การปฏิบัติสำหรับดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ

ตอนที่ 3 แนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจากการรักษา

- ที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ
- แผนผัง (Flow Chart) การดำเนินการเมื่อมีการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกจากการรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ

ตอนที่ 4 แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- แบบฟอร์มสำหรับการรายงานอาการผู้ต้องขังป่วยที่สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ
- แบบฟอร์มสำหรับส่งตัวผู้ป่วยไปรับการตรวจหรือรักษาต่อที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ
- แบบฟอร์มสำหรับบันทึกรายงานของแพทย์ตรวจอาการป่วยของผู้ต้องขัง

- แบบฟอร์มบันทึกข้อความเพื่อขออนุญาตส่งผู้ต้องขังป่วยออก
ตรวจรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินประสิทธิภาพของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่ผู้ศึกษาได้ออกแบบ โดยนำไปประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติงาน และวามถูกต้องรวมทั้งเป็นการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในการดูแลสุขภาพของผู้ต้องขังตามบริบทพื้นที่ของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ

ขั้นตอนที่ 4 ผู้ศึกษาจะนำเอาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากที่ได้จากการประเมินประสิทธิภาพของคู่มือฯ จากขั้นตอนที่ 3 เพื่อนำมาปรับปรุงคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นฉบับสมบูรณ์ ในทุกด้านทั้งรูปแบบของคู่มือ ภาษา เนื้อหา และขั้นตอนการนำไปปฏิบัติงาน เพื่อให้เข้ากับบริบทของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ และเพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้คู่มือต่อไป

3. การตรวจสอบโครงสร้างของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญ

หลังจากยกร่างของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ดำเนินการนำไปพัฒนาเพื่อให้ได้คู่มือที่สมบูรณ์ ดังนี้

1. โครงร่างของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ

2. เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเห็นชอบแล้ว นำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้านเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรือนจำ รวมทั้งเป็นบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเกี่ยวข้องในการรักษาผู้ต้องขังป่วย จากนั้น คำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่า IOC (Index of Congruence) ซึ่งจะต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 0.50 ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่า คู่มือมีความเหมาะสมและสามารถใช้งานได้จริง

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่า คู่มือมีความเหมาะสมและสามารถใช้งานได้จริง

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่า คู่มือไม่มีความเหมาะสมและไม่สามารถใช้งานได้จริง

สูตรคำนวณหาค่า IOC (Index of Congruence)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{n}$$

IOC	แทน ค่าความตรงเชิงเนื้อหา
ΣR	แทน ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน
n	แทน จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

3. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกาย และหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation, SD) โดยมีการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert Scale แบ่งเกณฑ์คะแนน ดังนี้

มีความถูกต้อง เหมาะสมมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 5
มีความถูกต้อง เหมาะสมมาก	ให้คะแนนเท่ากับ 4
มีความถูกต้อง เหมาะสมปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ 3
มีความถูกต้อง เหมาะสมน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ 2
มีความถูกต้อง เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 1

การแปลความหมายของค่าที่วัดได้ กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยรายช่วงและรายข้อ โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าตามความคิดเห็นตามแนวคิดของ ดังนี้

คะแนน 4.51 – 5.00	หมายถึง มีความถูกต้อง เหมาะสมมากที่สุด
คะแนน 3.51 – 4.50	หมายถึง มีความถูกต้อง เหมาะสมมาก
คะแนน 2.51 – 3.50	หมายถึง มีความถูกต้อง เหมาะสมปานกลาง
คะแนน 1.51 – 2.50	หมายถึง มีความถูกต้อง เหมาะสมน้อย
คะแนน 1.00 – 1.50	หมายถึง มีความถูกต้อง เหมาะสมน้อยที่สุด

4. ปรับปรุงคู่มือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้คู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ฉบับสมบูรณ์ที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

5. สรุปผลการศึกษาจากการนำคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ไปใช้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์
สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการจัดทำคู่มือ

ในการพัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์
สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ

โดยเนื้อหาที่ระบุรายละเอียดจะเป็นสรุปความสำคัญและสถานการณ์ปัญหา
ด้านระบบการดูแลสุขภาพผู้ต้องขังในเรือนจำของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ
จังหวัดกาญจนบุรี ระบุวัตถุประสงค์ของคู่มือ คำนิยาม

ส่วนที่ 2 ส่วนของเนื้อหาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิง
ตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

โดยเนื้อหาเป็นการอธิบายรายละเอียดขั้นตอน (Flow Chart) แนวทางและขั้นตอนการ
ส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา แนวทางและขั้นตอนการดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาล
ทองผาภูมิ และแนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจากการรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ
รวมทั้งแบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2. ผลการประเมินคู่มือ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือ

2.1 ผลการประเมินคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิง
ตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จากผู้เชี่ยวชาญ

สรุปผลการประเมินคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิง
ตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
โดยได้ทำการประเมินในระหว่างการจัดทำคู่มือ ผลการประเมินดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

รายละเอียด	คะแนนความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านเนื้อหาของคู่มือ			
1. แนวทางและขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา	5.00	0.00	มากที่สุด
2. หลักเกณฑ์การประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อคัดแยกระดับความฉุกเฉิน 5 ระดับของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	5.00	0.00	มากที่สุด
3. แผนผัง (Flow Chart) ระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยไปรักษากับโรงพยาบาลทองผาภูมิ	4.33	0.58	มาก
4. แนวทางและขั้นตอนการดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ	4.67	0.58	มากที่สุด
5. แนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจากการรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ	5.00	0.00	มากที่สุด
6. แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	5.00	0.00	มากที่สุด
7. คู่มือมีการเรียบเรียงเนื้อหาที่ต่อเนื่อง และลำดับการนำเสนอมีความเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
8. เนื้อหามีความถูกต้อง ตามกฎหมายที่บัญญัติให้กระทำได้	5.00	0.00	มากที่สุด
9. ภาษาที่ใช้ในคู่มือมีความถูกต้องเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
10. คู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง	5.00	0.00	มากที่สุด
ภาพรวม	4.90	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 3.1 คะแนนระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีในภาพรวมของด้านเนื้อหาของคู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 (S.D. = 0.00)

โดยเมื่อมีการวิเคราะห์แยกรายข้อคำถามด้านเนื้อหาของคู่มือ พบว่า

1. แนวทางและขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)
2. หลักเกณฑ์การประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อคัดแยกระดับความฉุกเฉิน 5 ระดับของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)
3. แผนผัง (Flow Chart) ระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยไปรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิอยู่ในระดับมาก คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 (S.D. = 0.58)
4. แนวทางและขั้นตอนการดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 (S.D. = 0.58)
5. แนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจากการรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)
6. แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)
7. คู่มือมีการเรียบเรียงเนื้อหาที่ต่อเนื่อง และลำดับการนำเสนอมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)
8. เนื้อหามีความถูกต้อง ตามกฎหมายที่บัญญัติให้กระทำได้ อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)
9. ภาษาที่ใช้ในคู่มือมีความถูกต้องเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)
10. คู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)

ส่วนด้านข้อเสนอแนะ ผู้เชี่ยวชาญไม่ได้ให้ความเห็นใด ๆ ไว้

3. ผลการประเมินการใช้คู่มือของผู้ใช้งาน

3.1 ผลการประเมินคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จากผู้ใช้งาน

สรุปผลการประเมินคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จากผู้ใช้งาน จำนวน 10 ท่าน ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินการใช้คู่มือ ผลการประเมินดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ใช้งานที่มีต่อคู่มือ
การส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำ
อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

รายละเอียด	คะแนนความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านเนื้อหาของคู่มือ			
1. แนวทางและขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการ รักษา	5.00	0.00	มากที่สุด
2. หลักเกณฑ์การประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อคัดแยก ระดับความฉุกเฉิน 5 ระดับของสถานพยาบาลเรือนจำ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	5.00	0.00	มากที่สุด
3. แผนผัง (Flow Chart) ระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วย ไปรักษากับโรงพยาบาลทองผาภูมิ	4.70	0.48	มากที่สุด
4. แนวทางและขั้นตอนการดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะ รักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ	4.70	0.48	มากที่สุด
5. แนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจาก การรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ	4.90	0.32	มากที่สุด
6. แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4.80	0.42	มากที่สุด
7. คู่มือมีการเรียบเรียงเนื้อหาที่ต่อเนื่อง และลำดับ การนำเสนอมีความเหมาะสม	4.50	0.53	มาก
8. เนื้อหามีความถูกต้อง ตามกฎหมายที่บัญญัติให้ กระทำได้	5.00	0.00	มากที่สุด
9. ภาษาที่ใช้ในคู่มือมีความถูกต้องเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
10. คู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง	5.00	0.00	มากที่สุด
ภาพรวม	4.87	0.07	มากที่สุด

หมายเหตุ ผู้ใช้งานเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ : เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ชำนาญงาน 5 คน,
เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติงาน 3 คน และผู้ช่วยพนักงานราชทัณฑ์ 2 คน

จากตารางที่ 3.2 คะแนนระดับความคิดเห็นจากผู้ใช้งานที่มีต่อคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมของด้านเนื้อหาของคู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 (S.D. = 0.07)

โดยเมื่อมีการวิเคราะห์แยกรายข้อคำถามด้านเนื้อหาของคู่มือ พบว่า

1. แนวทางและขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)
2. หลักเกณฑ์การประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อคัดแยกระดับความฉุกเฉิน 5 ระดับของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)
3. แผนผัง (Flow Chart) ระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยไปรักษากับโรงพยาบาลทองผาภูมิ อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 (S.D. = 0.48)
4. แนวทางและขั้นตอนการดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 (S.D. = 0.48)
5. แนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจากการรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 (S.D. = 0.32)
6. แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 (S.D. = 0.42)
7. คู่มือมีการเรียบเรียงเนื้อหาที่ต่อเนื่อง และลำดับการนำเสนอมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 (S.D. = 0.53)
8. เนื้อหามีความถูกต้อง ตามกฎหมายที่บัญญัติให้กระทำได้ อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)
9. ภาษาที่ใช้ในคู่มือมีความถูกต้องเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00)
10. คู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 (S.D. = 0.00) ส่วนด้านข้อเสนอแนะ ผู้ใช้งานไม่ได้ให้ความเห็นใด ๆ ไว้

บทที่ 4 เนื้อหาของคู่มือ

การพัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลและปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการดูแลรักษาผู้ต้องขังป่วยของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ รวมทั้ง ศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงได้พัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและสามารถให้การดูแลรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่องแก่ผู้ป่วย โดยมีรายละเอียดและเนื้อหาของคู่มือ ดังนี้

1. ความสำคัญและสถานการณ์ปัญหาด้านระบบการดูแลสุขภาพผู้ต้องขังในเรือนจำของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเรือนจำขนาดเล็ก มีอำนาจในการควบคุมผู้ต้องขังสูงสุด 15 ปี โดยในปัจจุบันมีผู้ต้องขังรวมทั้งสิ้นจำนวน 762 คน แบ่งเป็นผู้ต้องขังชาย 645 คน และผู้ต้องขังหญิง 117 คน (กรมราชทัณฑ์, 2566) มีเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานรวมทั้งสิ้น 45 คน และมีพยาบาลวิชาชีพ 1 คน พยาบาลเทคนิคช่างาน 1 คน ที่ทำหน้าที่ดูแลสุขภาพของผู้ต้องขัง ซึ่งสถานะของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิมีมาตรฐานเทียบเคียงกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนาดเล็ก (รพ.สต.) และได้ผ่านการขึ้นทะเบียน (รหัสหน่วยงาน 22827) ตามเกณฑ์มาตรฐานฯ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยมีการให้บริการสาธารณสุขที่ครอบคลุมตั้งแต่งานส่งเสริมสุขภาพ งานควบคุมและป้องกันโรค งานรักษาพยาบาลและงานฟื้นฟูสุขภาพ ภายใต้หน่วยบริการประจำของโรงพยาบาลทองผาภูมิ

ข้อมูลการเจ็บป่วย 3 อันดับโรคสูงในปี พ.ศ. 2564 พบว่า ผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ป่วยเป็นโรคทางเดินหายใจ โรคความดันโลหิต และโรคทางจิตเวช ตามลำดับ ซึ่งโรคดังกล่าวส่งผลให้ต้องมีการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลานาน รวมทั้ง ยังเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคแทรกซ้อนต่าง ๆ ตามมาได้ และทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการรักษา และข้อมูลโรคที่ผู้ต้องขังป่วยต้องได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ 5 อันดับแรก ได้แก่ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรคระบบสืบพันธุ์ โรคเส้นเลือดในสมอง โรคเบาหวาน และโรคระบบต่อมไร้ท่อ

ตามลำดับ จากข้อมูลโรคต่าง ๆ มีพยาบาลวิชาชีพ 1 คน และพยาบาลเทคนิคช่างาน 1 คน ที่ทำหน้าที่ดูแลสุขภาพผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ซึ่งทำให้การดูแลสุขภาพผู้ต้องขังไม่ทั่วถึง และเกินขีดความสามารถของสถานพยาบาลในเรือนจำ รวมทั้ง ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ เรือนจำอำเภอทองผาภูมิเป็นพื้นที่ชายขอบจึงมีการโยกย้ายของเจ้าหน้าที่ทุก 1-2 ปี รวมทั้งยังไม่มีคู่มือและแนวทางในการดำเนินงานในการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยที่ไปรักษาพยาบาลนอกสถานพยาบาลเรือนจำ ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ

2. วัตถุประสงค์ของคู่มือ

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

3. คำนิยาม

3.1 ผู้ต้องขังป่วย หมายถึง ผู้ต้องขังที่เป็นนักโทษเด็ดขาด และมีอาการเจ็บป่วยทางร่างกายที่ถูกคุมขังในเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

3.2 ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ หมายถึง ผู้ต้องขังหญิงที่เป็นนักโทษเด็ดขาดและตั้งครรภ์ขณะที่ถูกคุมขังในแดนหญิงของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

3.3 การส่งต่อ หมายถึง การที่ส่งต่อผู้ต้องขังป่วย หรือผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ที่มีอาการเจ็บป่วยทางร่างกายหรือต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่องไปรักษาต่อกสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี หรือโรงพยาบาลทองผาภูมิ ตามที่ได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ

3.4 การรับกลับ หมายถึง การที่รับผู้ต้องขังป่วยหรือผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ที่ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิกลับไปยังเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ โดยให้รายงานต่อผู้บัญชาเรือนจำอำเภอทองผาภูมิทราบ

4. ระบบส่งต่อผู้ต้องขังป่วย

ระบบในการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยออกไปรักษาภายนอกเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ซึ่งตามระเบียบของกรมราชทัณฑ์ ระบุให้กระทำได้ตามกฎหมายมี 2 กรณี คือ กรณีที่หนึ่งการออกไปรักษาแบบวันเดียวไปกลับ และกรณีที่สองการส่งผู้ต้องขังป่วยไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลแม่ข่ายที่ดูแลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวทางและขั้นตอนไว้ดังรายละเอียดตามข้อ 5 เพื่อที่จะให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานหรือต้องเจ้าหน้าที่ของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิต่อไป

5. ตอนที่ 1 แนวทางและขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา

ให้พยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ทำการคัดแยกระดับความฉุกเฉิน 5 ระดับ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการรักษาพยาบาลผู้ต้องขังป่วยต่อไป ดังตารางนี้

กลุ่มผู้ป่วย	สัญลักษณ์	ความ เร่งด่วน และ ระยะเวลา รอคอย	ตัวอย่างอาการแสดง	แนวทางการปฏิบัติ
คุกคามชีวิต	1	ทันที	ภาวะหัวใจหยุดเต้น, ภาวะทางเดินหายใจอุดกั้น, ผู้ป่วยไม่รู้สีกตัว, ไม่หายใจ มีโอกาสเสียชีวิตได้สูง, ไม่มีสัญญาณชีพ, ช็อก, ชัก	1. ส่งต่อผู้ต้องขังป่วยรับ การรักษาที่ รพ.ทองผา ภูมิทันทีตามระบบ EMS
ความเสี่ยงสูง	2	ทันทีที่ทำ ได้หลังสี แดง (ภายใน 30 นาที)	ผู้ป่วยที่มีระดับความ รู้สึกตัวหรือสัญญาณชีพตัว เปลี่ยนแปลงระดับรุนแรง ซึม สับสนกระสับกระส่าย, หายใจหอบเหนื่อย, อาเจียนเป็นเลือดสดหรือ	1. ประสานพยาบาล เรือนจำ 2. ส่งต่อผู้ต้องขังป่วยรับ การรักษาที่ รพ.ทองผา ภูมิทันทีตามระบบ EMS

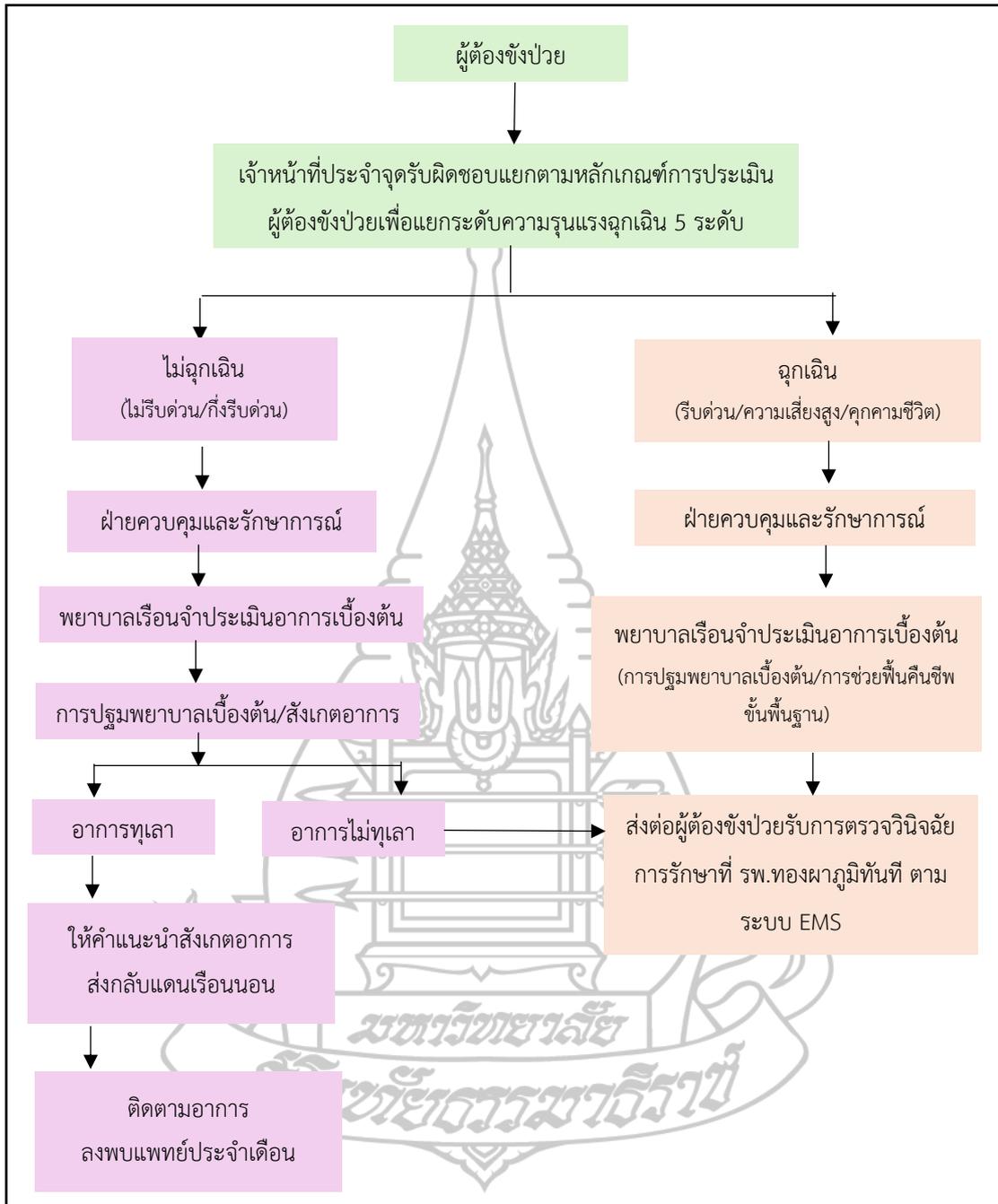
กลุ่มผู้ป่วย	สัญลักษณ์	ความ เร่งด่วน และ ระยะเวลา รอคอย	ตัวอย่างอาการแสดง	แนวทางการปฏิบัติ
			<p>ถ่ายเป็นเลือดสดจำนวนมาก, แขนขาอ่อนแรง เฉียบพลันทันทีที่สงสัย เส้นเลือดในสมองตีบหรือ แตก, เจ็บหน้าอกที่สงสัย กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด, ผื่นลมพิษลูกกลม ทั่วตัว, ความดันโลหิตสูง วิกฤตเกินขนาดไม่ เกิน 6 ชม, เลือดออกทาง ช่องคลอดในหญิง ตั้งครรภ์, กินสารพิษ ปริมาณมากไม่เกิน 72 ชม, จิตเวชอะอะโวยวาย คุ้มคลั่ง, ชัก, เกร็ง</p>	
ผู้ป่วยรีบด่วน	3	หลังสีชมพู (ภายใน 30 นาที)	<p>ใช้ในกลุ่มผู้ป่วยภูมิคุ้มกัน ต่ำร่วมกับมีอาการของ SIRS, อาการแขนขาอ่อน แรงที่สงสัยหลอดเลือด สมองเป็นมากกว่า 7 วัน, อาเจียนหรือถ่ายเป็น เลือดสดที่สัญญาณชีพ ปกติ, ถ่ายเหลวปริมาณ มากมีสัญญาณชีพ เปลี่ยนแปลง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประสานพยาบาล เรือนจำ 2. ให้การรักษาพยาบาล เบื้องต้น 3. ส่งต่อผู้ต้องขังป่วยรับ การตรวจวินิจฉัย และ รักษาเพิ่มเติมที่ รพ.ทอง ผาภูมิ

กลุ่มผู้ป่วย	สัญลักษณ์	ความ เร่งด่วน และ ระยะเวลา รอคอย	ตัวอย่างอาการแสดง	แนวทางการปฏิบัติ
ผู้ป่วยกึ่ง รีบด่วน	4	หลังสี เหลือง (ภายใน 1 ชั่วโมง)	คลื่นไส้อาเจียน ถ่ายเหลว มากมีสัญญาณชีพปกติ, กลิ่นลำบากที่ไม่มีภาวะ หายใจติดขัดคอ, อักเสบวม แดง, เวียนศีรษะบ้านหมุน, ปวดท้องที่ยังไม่ทราบ สาเหตุที่ชัดเจนแต่ประวัติ ไม่มีความเสี่ยง	1. ประสานพยาบาล เรือนจำ 2. ให้การรักษาพยาบาล และติดตามอาการ ที่ สถานพยาบาลเรือนจำฯ 3. พบแพทย์ ประจำเดือนภายใน เรือนจำ
ผู้ป่วยไม่ รีบด่วน	5	หลังสีเขียว (มากกว่า 1 ชั่วโมง)	ไข้หวัด ไอ เจ็บคอ, ปวด ศีรษะไมเกรน, ปัสสาวะแสบขัด, ปวดท้อง, ท้องเสียถ่ายเหลว, ปวดหลังที่สัญญาณชีพ ปกติ, ขอรับยาต่อเนื่อง, ทำแผล, ฉีดยา	1. ผู้ต้องขังป่วยเข้ารับ การรักษาที่ สถานพยาบาลเรือนจำฯ 2. พบแพทย์ ประจำเดือนภายใน เรือนจำ

ภาพที่ 4.1 หลักเกณฑ์การประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อคัดแยกระดับความฉุกเฉิน 5 ระดับ
ของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

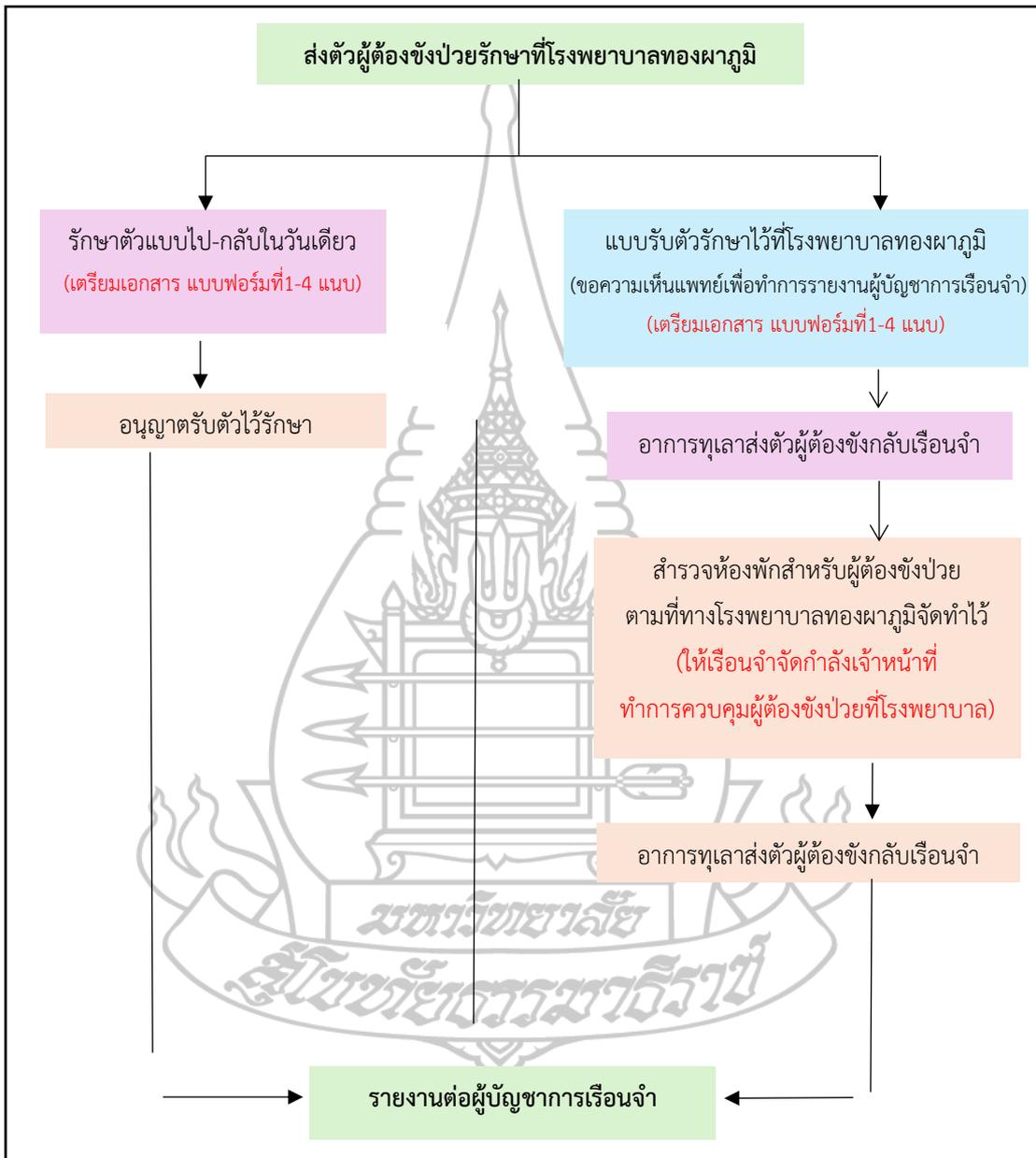
ที่มา: การคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินตามเกณฑ์ กพฉ.กำหนด, 2556

หลังจากที่พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ทำการประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อทำการคัดแยกระดับความรุนแรงและความฉุกเฉิน หากพบว่า ผู้ต้องขังป่วยที่อยู่ระดับกลุ่มผู้ป่วยที่คุกคามชีวิต (กลุ่มสีแดง) และระดับกลุ่มป่วยความเสี่ยงสูง (กลุ่มสีชมพู) ที่จำเป็นต้องมีการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ ให้ดำเนินการเป็นไปตามระบบ Emergency Medical Services (EMS) ของกระทรวงสาธารณสุขต่อไป

ภาพที่ 4.2 แผนผัง (Flow Chart) ระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยไปรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ

6. ตอนที่ 2 แนวทางและขั้นตอนการดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาล ทองผาภูมิ

ภาพที่ 4.3 ตารางการปฏิบัติสำหรับดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ ให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

หมายเหตุ ตามกฎกระทรวงการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ พ.ศ. 2563 กรณีผู้ต้องขังต้องพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลหรือนอกสถานพยาบาลเรือนจำเป็นเวลานานให้ผู้บัญชาการเรือนจำดำเนินการ ดังต่อไปนี้

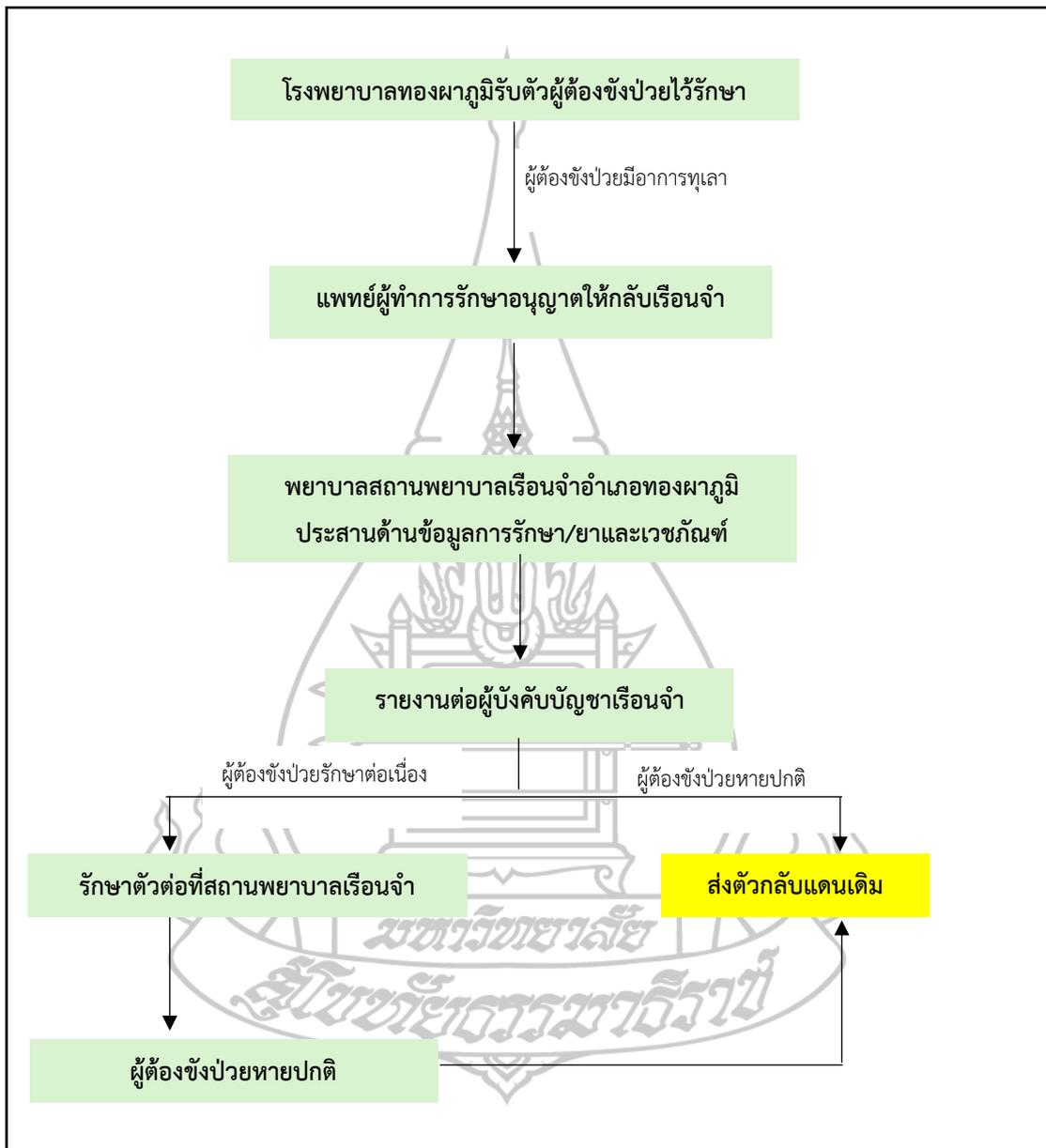
(1) พักรักษาตัวเกินกว่า **30 วัน** ให้มีหนังสือขอความเห็นชอบจากอธิบดี พร้อมกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการรักษาและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(2) พักรักษาตัวเกินกว่า **60 วัน** ให้มีหนังสือขอความเห็นชอบจากอธิบดี พร้อมกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการรักษาและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และรายงานให้ปลัดกระทรวงทราบ

(3) พักรักษาตัวเกินกว่า **120 วัน** ให้มีหนังสือขอความเห็นชอบจากอธิบดี พร้อมกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการรักษาและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และรายงานให้รัฐมนตรีทราบ

7. ตอนที่ 3 แนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจากการรักษาที่โรงพยาบาล ทองผาภูมิ

ภาพที่ 4.4 แผนผัง (Flow Chart) การดำเนินการเมื่อมีการส่งต่อผู้ต้องขังป่วย
ออกจากการรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ

ที่มา: สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ, 2564

8. ตอนที่ 4 แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

แบบฟอร์มที่ 1 : แบบฟอร์มสำหรับการรายงานอาการผู้ต้องขังป่วยที่สถานพยาบาลเรือนจำ
อำเภอทองผาภูมิ

ชื่อ-นามสกุล.....อายุ.....ปี
วันที่.....เวลา.....น.

สรุปรายงานอาการของผู้ต้องขัง ดังนี้

.....

.....

.....

.....

สัญญาณชีพ	ค่าที่วัดได้	การแปรผล
BT (วัดอุณหภูมิร่างกาย)องศา เซลเซียส	☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ
PR (วัดชีพจร)ครั้ง/นาที	☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ
RR (วัดการหายใจ)ครั้ง/นาที	☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ
BP (วัดความดันโลหิตสูง)มิลลิเมตร ปรอท	☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ
O ₂ Sat (วัดออกซิเจนในเลือด)เปอร์เซ็นต์	☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ
ทำเครื่องหมายถูก ☒ ใน อาการและอาการแสดง/กิจวัตรประจำวัน		
น้ำตาลในเลือดต่ำ	☐ ไม่มีอาการ ☐ มีอาการ	
น้ำตาลในเลือดสูง	☐ ไม่มีอาการ ☐ มีอาการ	
การรับประทานอาหาร	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ	

การนอนหลับพักผ่อน	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ
การขับถ่ายปัสสาวะ/อุจจาระ	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ
การออกกำลังกาย	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ
การช่วยเหลือตนเอง/กิจวัตรประจำวัน	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ

กิจกรรมการพยาบาล/การให้คำแนะนำ/การปฏิบัติตัว ดังนี้

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบฟอร์มที่ 2 : แบบฟอร์มสำหรับส่งตัวผู้ป่วยไปรับการตรวจหรือรักษาต่อที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ

เลขที่ใบส่งตัว.....วันที่.....ส่งจุดบริการ.....

เลขที่บัตรประชาชน.....เบอร์ติดต่อ.....

จาก.....ถึง.....

หนังสือนี้ ขอส่งตัวผู้ป่วยชื่อ.....เพศ.....อายุ.....ปี

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

1. ข้อมูลการแพ้ยา.....

2. ประวัติการป่วยในอดีต และประวัติครอบครัว.....

3. ประวัติการป่วยปัจจุบัน.....

4. การตรวจชั้นสูตรทางห้องปฏิบัติการที่สำคัญ.....

5. การวินิจฉัยโรคขั้นต้น.....

6. การรักษาที่ให้ไว้แล้ว.....

7. สาเหตุที่ส่ง.....

8. สิทธิการรักษา.....

9. รายละเอียดอื่น ๆ.....

สามารถใช้สิทธิ์.....

เรียกเก็บเงินไปที่.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบฟอร์มที่ 3 : แบบฟอร์มสำหรับบันทึกรายงานของแพทย์ตรวจอาการป่วยของผู้ต้องขัง

1. ชื่อผู้ต้องขัง.....
2. วัน เดือน ปี ที่ทำการตรวจอาการไข้.....
3. อาการไข้ที่ตรวจพบ.....
4. ชื่อโรค.....
5. ควรให้ออกไปรักษานอกเรือนจำที่ใด.....
6. จะต้องรักษาพยาบาลประมาณ.....

(ลงนาม).....ผู้ตรวจ

(.....)

ตำแหน่ง.....

บันทึกการตรวจสอบของหัวหน้าฝ่ายควบคุมผู้ต้องขัง

1. ชื่อผู้ต้องขัง.....อายุ.....ปี เลขประจำตัว.....ศาล.....
2. ผู้ต้องขังอยู่ในประเภท.....
3. หมายเลขคดีดำ.....หมายเลขคดีแดง.....ฐานความผิด.....
4. กำหนดโทษ.....ปี.....เดือน.....วัน.....นับตั้งแต่วันที่.....พ้นโทษ.....
5. ได้รับโทษมาแล้ว.....ปี.....เดือน.....วัน ยังเหลือโทษต้องจำต่อไปอีก.....ปี.....เดือน.....วัน
6. เจ็บป่วยตั้งแต่วันที่.....ได้พิทักษ์ตัวตั้งแต่วันที่.....
7. มีคนภายนอกผู้ใดมารับรองการอนุญาตให้ไปรักษาตัวนอกเรือนจำหรือไม่.....
8. เห็นควรขออนุญาตให้หรือไม่ โดยเหตุผลอย่างไร.....
9. ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้.....ออกไปรักษาตัวภายนอกเรือนจำที่โรงพยาบาล.....โดยให้

1.....หัวหน้าชุด/ขับรถ

2.....เป็นผู้ควบคุม

3.....เป็นผู้ประสานงาน

4.....พนักงานขับรถ

(ลงนาม).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ฝ่ายทันตปฏิบัติได้ตรวจสอบความถูกต้องตามทะเบียนประวัติของผู้ต้องขังดังกล่าวแล้ว

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ความเห็นผู้บัญชาการเรือนจำทองผาภูมิ

อนุญาตให้.....อายุ.....ปี ออกไปรักษาตัวนอกเรือนจำที่.....

(ลงนาม).....

(.....)

ตำแหน่ง ผู้บัญชาการเรือนจำทองผาภูมิ

แบบฟอร์มที่ 4 : แบบฟอร์มบันทึกข้อความเพื่อขออนุญาตส่งผู้ต้องขังป่วยออกตรวจรักษาที่
โรงพยาบาลทองผาภูมิ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ..... โทร.....

ที่..... วันที่.....

เรื่อง ขออนุญาตส่งผู้ต้องขังป่วยออกตรวจรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ

เรียน ผู้บัญชาการเรือนจำทองผาภูมิ

1. เรื่องเดิม

.....

2. ข้อเท็จจริง

.....

3. ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

.....

4. ข้อพิจารณา

.....

5. ข้อเสนอ

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ เป็นการพัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ปัญหาอุปสรรคของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ พบปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในการดูแลสุขภาพของผู้ต้องขัง ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศที่บัญญัติไว้ให้กระทำได้ รวมทั้งยังไม่มีขั้นตอน กระบวนการในการส่งต่อ-รับกลับของผู้ต้องขังป่วยที่ชัดเจน และไม่มีคู่มือแนวทางในการดำเนินงานให้กับผู้ปฏิบัติงาน จึงเป็นเหตุให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานดังกล่าว

การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางในการดูแลสุขภาพผู้ต้องขัง และการส่งต่อ-รับกลับผู้ต้องขังผู้ป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยผู้ศึกษาศึกษาข้อมูลจากปัญหาอุปสรรคของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ และศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา ข้อมูลทางวิชาการ รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ซึ่งองค์ประกอบในคู่มือ มีเนื้อหาประกอบด้วย (1) บทนำ (2) แนวทางและขั้นตอนในการดูแลสุขภาพผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา (หลักเกณฑ์การประเมินเบื้องต้น ขั้นตอนการส่งต่อไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ การดูแลดูแลสุขภาพผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาล และขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับเรือนจำ) รวมทั้งมีแบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการส่งต่อ-รับกลับของผู้ต้องขังป่วย โดยผู้ศึกษาได้มีการประเมินการใช้คู่มือของผู้ใช้งาน จำนวน 10 ท่าน ระหว่างเดือนตุลาคม 2566 โดยใช้แบบสอบถามในการประเมินการใช้คู่มือ พบว่า คะแนนระดับความคิดเห็นจากผู้ใช้งานที่มีต่อคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีในภาพรวมของด้านเนื้อหาของคู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 (S.D. = 0.07) เมื่อวิเคราะห์ด้านเนื้อหาของคู่มือ จำนวน 10 ข้อ พบว่า (1) แนวทางและขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา (2) หลักเกณฑ์การประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อคัดแยกระดับความฉุกเฉิน 5 ระดับ (3) แผนผัง (Flow Chart) ระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยไปรักษากับโรงพยาบาลทองผาภูมิ

(4) แนวทางและขั้นตอนการดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ (5) แนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจากการรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ (6) แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง (7) เนื้อหาที่มีความถูกต้อง ตามกฎหมายที่บัญญัติให้กระทำได้ (8) ภาษาที่ใช้ในคู่มือมีความถูกต้องเหมาะสม (9) คู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง อยู่ในระดับคะแนนความเหมาะสม ระดับมากที่สุด และ (10) คู่มือมีการเรียบเรียงเนื้อหาที่ต่อเนื่อง และลำดับการนำเสนอมีความเหมาะสม อยู่ในระดับคะแนนความเหมาะสม ระดับมาก

2. อภิปรายผล

จากการพัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานของเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ คือข้อจำกัดในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือการแพทย์ทางไกล เนื่องจากเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ยังไม่ได้มีการติดตั้งระบบดังกล่าว ในขณะที่กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับกรมราชทัณฑ์ และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้สนับสนุนให้มีการใช้ระบบการแพทย์ทางไกลเพื่อตรวจรักษาผู้ต้องขัง เป็นการเพิ่มการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขของผู้ต้องขังให้เท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป ส่วนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยที่เกินขีดความสามารถของพยาบาลเรือนจำจะถูกส่งตัวออกไปรักษาที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ ดังนั้น ต้องมีพยาบาลวิชาชีพจำนวน 1 คน และเจ้าพนักงานด้านความมั่นคงและความปลอดภัย จำนวน 2 คน ต่อผู้ต้องขังป่วย 1 คน พาไปยังโรงพยาบาลเพื่อป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องขัง ทำให้การปฏิบัติงานในเรือนจำขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในระยะเวลาสั้น ๆ รวมทั้งเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากต้องมีการทำงานด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อ-รับกลับของผู้ต้องขังป่วย เช่น การหนังสือเพื่ออนุญาตส่งผู้ต้องขังป่วยไปรักษาที่โรงพยาบาลนอกเรือนจำ สอดคล้องกับจะเด็จดาว สารบรรณ (2560) ที่กล่าวว่า กรมราชทัณฑ์ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่พยาบาลวิชาชีพ ทำหน้าที่ทางธุรการในการติดต่อประสานงาน เพื่อลดภาระของพยาบาลวิชาชีพมีเวลาในการตรวจดูแลรักษาผู้ต้องขังมากขึ้น และกรมราชทัณฑ์ควรมีการจัดเตรียมอัตรากำลังในการส่งตัวผู้ต้องป่วยไปรักษาที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ รวมถึงในกรณีส่งตัวผู้ป่วยฉุกเฉิน ให้เพียงพอกับความจำเป็น เพื่อลดปัญหาการขาดโอกาสในการเข้ารับรักษาพยาบาลที่ปลอดภัย และมีมาตรฐานของผู้ต้องขังป่วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำคู่มือไปใช้

จากการศึกษาและพัฒนาคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้

3.1.1 ด้านการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากในปัจจุบันการรักษาแบบการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) เข้ามามีบทบาทที่ช่วยให้การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้มากขึ้น ควรมีการนำระบบการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) เข้ามาปรับใช้ในเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์ ซึ่งสามารถลดการส่งต่อผู้ต้องขังออกนอกเรือนจำเพื่อลดอัตราการหลบหนี และได้ผู้ต้องขังเองได้รับการรักษาที่ถูกต้องตามมาตรฐานขั้นพื้นฐาน

3.1.2 ด้านกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ผู้ต้องขังเมื่อถูกคุมขังในเรือนจำโดนจำกัดพื้นที่และขาดอิสรภาพในการใช้ชีวิตเหมือนประชาชนทั่วไป ภาครัฐควรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังให้ได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เท่าเทียมกับบุคคลภายนอกเรือนจำเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยไม่แบ่งแยก โดยเฉพาะสิทธิประโยชน์ทางด้านบริการสาธารณสุข ออกแบบให้มีความเฉพาะและเหมาะสมกับผู้ต้องขังตามความเหมาะสม รวมทั้งลดขั้นตอนของการทำงานเพื่อให้เกิดความรวดเร็วต่อการช่วยเหลือผู้ต้องขังป่วย เพื่อลดอัตราการเสียชีวิต ลดอัตราการป่วย

3.1.3 ด้านการบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเรือนจำ ควรเพิ่มอัตรากำลังของพยาบาลวิชาชีพและจัดให้มีการฝึกอบรม พัฒนาศักยภาพบุคลากร หรือประเมินผลการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปคู่มือและแนวทางที่กำหนดไว้เพื่อเกิดประสิทธิภาพต่อการทำงานและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมในเรือนจำ

3.1.4 ด้านนโยบาย ผู้บริหารควรมีมุมมองที่ทันสมัย ทันท่วงทีต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบัน ประยุคนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการทำงานของเรือนจำเพื่อลดกระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลาในการทำงานของเจ้าหน้าที่ ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบส่งต่อ-รับกลับของผู้ต้องขังป่วย โดยประยุกต์ใช้รูปแบบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานของเรือนจำ

3.2.2 ควรศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบส่งต่อ-รับกลับของผู้ต้องขังป่วย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

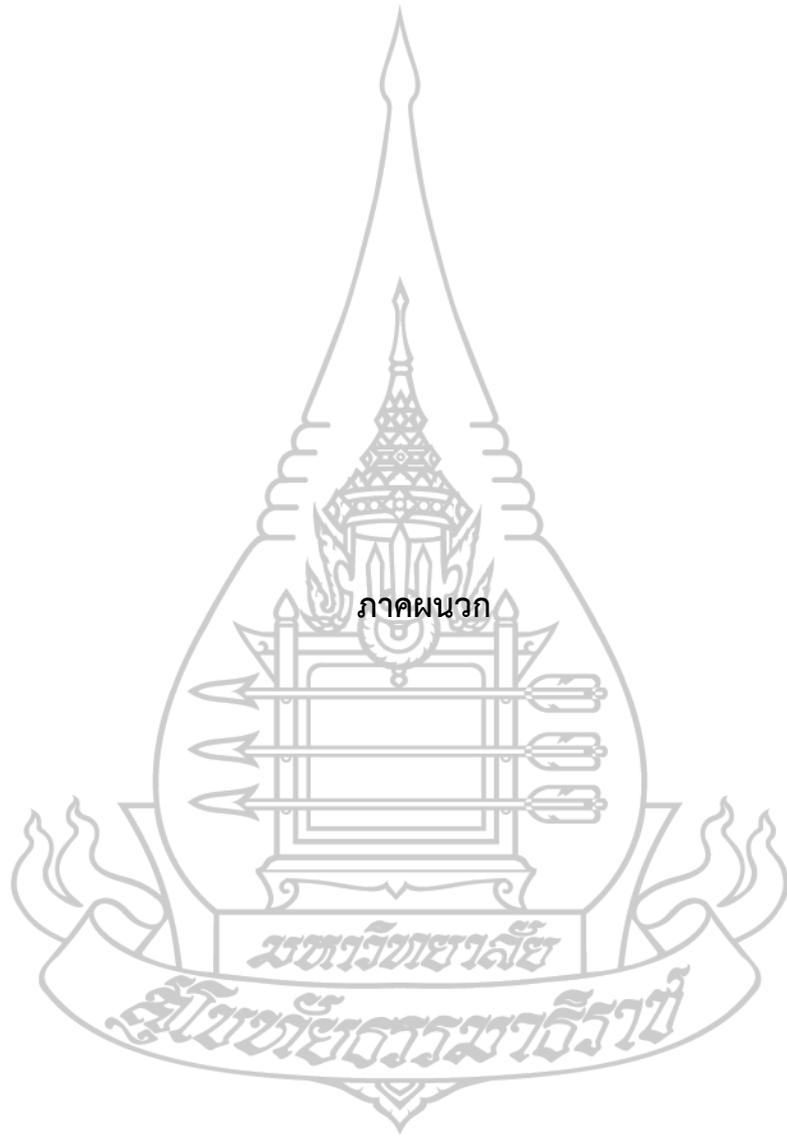
บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบราชการ

บรรณานุกรม

- กองบริการทางการแพทย์ กรมราชทัณฑ์. (2566). รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ สํารวจ ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2566. สืบค้นจาก [https://shorturl.at/nIT04](http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_result.php?date=2023-05-01&report=กองบริหารการสาธารณสุข. (2564). แนวทางการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ (ฉบับปรับปรุง). บอรัณ ทุ ปี พับลิตซิง. _____ . (2564). แผนพัฒนาบุคลากรกองบริหารการสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. จะเต็ดดาว สารบรรณ. (2561). ระบบส่งต่อผู้ต้องขังป่วย. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข 4(2), 276-277.</p>
<p>ดาวเรือง หงษา. (ม.ป.ป.). รวมกฎหมายราชทัณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้อง.</p>
<p>ธัญชนก ไหมแก้ว และธานี วรรักษ์. (2564). ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและการรักษาอนามัยผู้ต้องขังและผู้ต้องขังป่วยในเรือนจำและทัณฑสถาน. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 8(5), 409.</p>
<p>ธานี วรรักษ์. (2553). การลดปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำ : ศึกษากรณีมาตรการทางกฎหมายในชั้นสอบสวนฟ้องร้องและชั้นพิจารณาพิพากษา. วารสารนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์, 115.</p>
<p>บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น.</p>
<p>ประสพชัย พสุนนท์. (2558). ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 18, 381.</p>
<p>พงศธร พอกเพิ่มดี และธัญรัตน์ เมฆบัณฑิตกุล. (2563) แนวทางการจัดระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล(รพ.สต.) ทั่วประเทศ พ.ศ.2560 วารสารวิชาการสาธารณสุข ปีที่ 29 ฉบับที่ 2 มีนาคม - เมษายน 2563.</p>
<p>วีรศักดิ์ พงษ์พุทธา. (ม.ป.ป.). การคัดแยกและจ่ายงานบริหารผู้ป่วยฉุกเฉินตาม เกณฑ์ ที่ กพฉ กำหนด 2556 Emergency Medical Triage Protocol and Criteria Based Dispatch (CBD).</p>
<p>สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน). (2560). ขับเคลื่อนมาตรการฟื้นฟูผู้ต้องขังพร้อมเชิญสังคมร่วมให้โอกาส สร้างคนดีคืนสู่ชุมชน. <a href=)
- _____. (ม.ป.ป.). ข้อกำหนดกรุงเทพฯ. <https://www.tijbangkokrules.org/th/about-bangkok-rules>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือ

แบบเสนอชื่อบุคลากรภายใน/ภายนอกระดับบัณฑิตศึกษา
ตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ – สกุลผู้ทรงคุณวุฒิ..... นายประสิทธิ์ กังวล.....
2. ตำแหน่งทางวิชาการ..... นักทันตวิทยาชำนาญการพิเศษ.....
3. ตำแหน่งทางบริหาร..... ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง.....
4. สถานที่ติดต่อ
- ที่ทำงาน :..... เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม.....
- เบอร์โทรศัพท์ :..... 034-540859..... E-mail:..... -.....
- เบอร์โทรศัพท์บ้าน :..... -..... มือถือ..... 096-9791997.....

5. วุฒิการศึกษา

ระดับการศึกษา	วุฒิ	วิชาเอก	สถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ปริญญาตรี	บริหารธุรกิจ บัณฑิต	คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ	มหาวิทยาลัยเอเชีย อาคเนย์	2545
ปริญญาโท	บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต	บริหารธุรกิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง	2557
ปริญญาเอก	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-

6. ประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง

1. หัวหน้าฝ่ายทัศนศิลป์ เรือนจำกลางเขาบิน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2560-2564
2. ผู้อำนวยการส่วนทัศนศิลป์ เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2565
3. ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2566

7. ประสบการณ์การทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง

งานวิจัยหัวข้อ ความผูกพันของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อเรือนจำกลางเขาบิน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

แบบเสนอชื่อบุคลากรภายใน / ภายนอกระดับบัณฑิตศึกษา
ตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ - สกุล ผู้ทรงคุณวุฒิ.....นางสาวทิพวัลย์ อินทร์ักษ์.....
2. ตำแหน่งทางวิชาการ.....พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ.....
3. ตำแหน่งทางบริหาร.....
4. สถานที่ติดต่อ
 ที่ทำงาน :.....หน่วยงานห้องส่งเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลทองผาภูมิ กระทรวงสาธารณสุข
 เบอร์โทรศัพท์ :.....034-599489.....E-mail: ..dspmtpp.2561@gmail.com
 เบอร์โทรศัพท์บ้าน : -.....มือถือ.....089-9128152.....

1. วุฒิการศึกษา

ระดับการศึกษา	วุฒิ	วิชาเอก	สถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ปริญญาตรี	พยาบาลศาสตรบัณฑิต	-	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีนักษุมทบ มหาวิทยาลัยมหิดล	2547
ปริญญาโท	-	-	-	-
ปริญญาเอก	-	-	-	-
อื่น ๆ	-การพยาบาลเฉพาะทางเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น)	-	-คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล	2552

	-อบรมพิเศษการใช้ เครื่องมือประเมินเพื่อ ช่วยเหลือเด็กปฐมวัยที่มี ปัญหาพัฒนาการ (Thai Early Developmental Assessment for Intervention. : TEDA4I)		-กรมอนามัยและสถาบัน กัลยาราชนรินทร์	2558
--	---	--	--	------

2. ประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่อง

1. พยาบาลคลินิกฝากครรภ์ หน่วยงานห้องส่งเสริมสุขภาพ ปี พ.ศ.2548 – 2552
2. พยาบาลให้คำปรึกษาเพื่อการดำเนินงานลดการแพร่กระจายเชื้อHIV จากแม่สู่ลูก ปี พ.ศ. 2548 - ปัจจุบัน
3. 3. ตรวจคัดกรองประเมินตามแบบแผนผังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ปี พ.ศ.2552 -ปัจจุบัน
4. กระตุ้นพัฒนาการเด็กที่พัฒนาการล่าช้าด้วยเครื่องมือ TEDA4I ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน
5. ออกหน่วยตรวจอาการและรักษาผู้ต้องขังป่วยโรคเรื้อรัง ปี พ.ศ. 2563 -ปัจจุบัน
6. วิทยากรในการอบรม อสรจ.เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ ตั้งแต่ปี 2563 -ปัจจุบัน

3. ประสบการณ์การทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่อง

-

ตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ - สกุล ผู้ทรงคุณวุฒิ.....นายธนบุญย์ ตลาทองศรีบุญแท้
2. ตำแหน่งทางวิชาการ.....นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ.....
3. ตำแหน่งทางบริหาร.....หัวหน้าฝ่ายฝึกวิชาชีพเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ.....
4. สถานที่ติดต่อ
 ที่ทำงาน :เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม.....
 เบอร์โทรศัพท์ :034-540859.....E-mail:thanabool58@gmail.com
 เบอร์โทรศัพท์บ้าน : -.....มือถือ.....0851309555.....

7. วุฒิการศึกษา

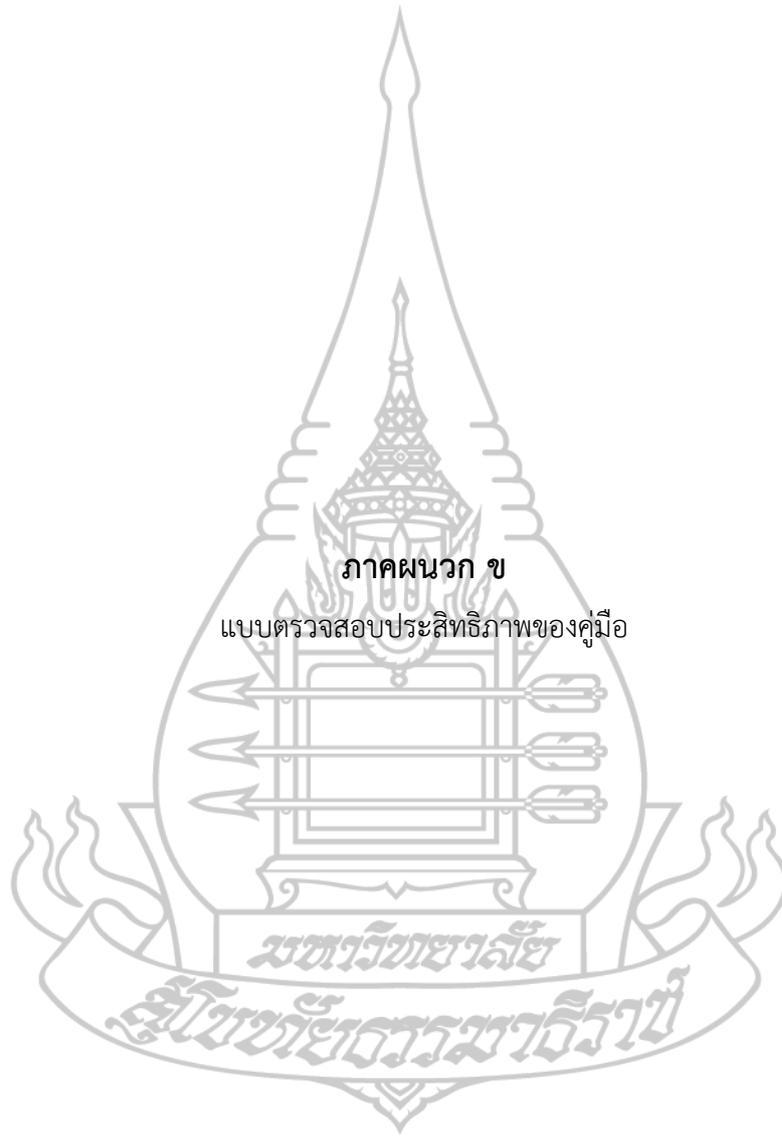
ระดับการศึกษา	วุฒิ	วิชาเอก	สถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ปริญญาตรี	ศิลปศาสตรบัณฑิต	รัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2547
ปริญญาโท	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	การบริหารงานยุติธรรม	มหาวิทยาลัยเกริก	2549
ปริญญาเอก	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-

8. ประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง

1. หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง ตั้งแต่ 13 มีนาคม 2563 ถึง 5 กรกฎาคม 2564
2. รักษาการหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป ตั้งแต่ 31 กรกฎาคม 2564 ถึง 1 ตุลาคม 2564
3. รักษาการหัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 ถึง 17 มกราคม 2565
4. หัวหน้าฝ่ายฝึกวิชาชีพ ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 ถึง ปัจจุบัน

9. ประสบการณ์การทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง

งานวิจัยหัวข้อ ปัจจัยในการกระทำผิดคดีลักทรัพย์

ภาคผนวก ข

แบบตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือ

แบบตรวจสอบประสิทธิภาพ
คู่มือการส่งต่อ-รับกลับผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์
สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีเพื่อเก็บข้อมูลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อเครื่องมือ และแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำไปปรับปรุงคู่มือให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้งานจริงในเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ

ขอให้ท่านให้ความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อคู่มือคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์ สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง คู่มือมีความถูกต้อง เหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง คู่มือมีความถูกต้อง เหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง คู่มือมีความถูกต้อง เหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง คู่มือมีความถูกต้อง เหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง คู่มือมีความถูกต้อง เหมาะสมน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

อรทัย ทองคำ

แบบตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและ
หญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

รายละเอียด	ระดับ ประสิทธิภาพ					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ด้านเนื้อหาของคู่มือ						
1. แนวทางและขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา						
2. หลักเกณฑ์การประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อคัดแยกระดับความ ฉุกเฉิน 5 ระดับของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี						
3. แผนผัง (Flow Chart) ระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยไป รักษากับโรงพยาบาลทองผาภูมิ						
4. แนวทางและขั้นตอนการดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่ โรงพยาบาลทองผาภูมิ						
5. แนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจากการรักษา ที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ						
6. แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง						
7. คู่มือมีการเรียบเรียงเนื้อหาที่ต่อเนื่อง และลำดับการ นำเสนอมีความเหมาะสม						
8. เนื้อหามีความถูกต้อง ตามกฎหมายที่บัญญัติให้กระทำได้						
9. ภาษาที่ใช้ในคู่มือมีความถูกต้องเหมาะสม						
10. คู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ทรงคุณวุฒิ

(.....)

วันที่.....

ภาคผนวก ค

สรุปผลตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์
สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปผลตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกาย และหญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้ทรงคุณวุฒิ

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความเห็น
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. แนวทางและขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2. หลักเกณฑ์การประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อคัดแยกระดับความฉุกเฉิน 5 ระดับของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3. แผนผัง (Flow Chart) ระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยไปรักษากับโรงพยาบาลทองผาภูมิ	4	4	5	4.33	0.58	มาก
4. แนวทางและขั้นตอนการดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
5. แนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจากการรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6. แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
7. คู่มือมีการเรียบเรียงเนื้อหาที่ต่อเนื่อง และลำดับการนำเสนอมีความเหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			\bar{x}	S.D.	ระดับ ความเห็น
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
8. เนื้อหามีความถูกต้อง ตาม กฎหมายที่บัญญัติให้กระทำได้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
9. ภาษาที่ใช้ในคู่มือมีความถูกต้อง เหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
10. คู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.9	4.9	4.9	4.90	0.00	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

สรุปผลตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและหญิงตั้งครรภ์
สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้ใช้งาน

สรุปผลตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือการส่งต่อ-รับกลับ ผู้ต้องขังป่วยทางร่างกายและ
หญิงตั้งครรภ์สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้ใช้งาน

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ใช้งาน		ระดับ ความเห็น
	\bar{x}	S.D.	
1. แนวทางและขั้นตอนการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยเพื่อการรักษา	5.00	0.00	มากที่สุด
2. หลักเกณฑ์การประเมินผู้ต้องขังป่วยเพื่อคัดแยกระดับความฉุกเฉิน 5 ระดับของสถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	5.00	0.00	มากที่สุด
3. แผนผัง (Flow Chart) ระบบการส่งต่อผู้ต้องขังป่วยไปรักษากับโรงพยาบาลทองผาภูมิ	4.70	0.48	มากที่สุด
4. แนวทางและขั้นตอนการดูแลผู้ต้องขังป่วยขณะรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ	4.70	0.48	มากที่สุด
5. แนวทางและขั้นตอนการรับผู้ต้องขังป่วยกลับจากรักษาที่โรงพยาบาลทองผาภูมิ	4.90	0.32	มากที่สุด
6. แบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4.80	0.42	มากที่สุด
7. คู่มือมีการเรียบเรียงเนื้อหาที่ต่อเนื่อง และลำดับการนำเสนอมีความเหมาะสม	4.50	0.53	มาก
8. เนื้อหามีความถูกต้อง ตามกฎหมายที่บัญญัติให้กระทำได้	5.00	0.00	มากที่สุด
9. ภาษาที่ใช้ในคู่มือมีความถูกต้องเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
10. คู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.87	0.07	มากที่สุด

หมายเหตุ ผู้ใช้งานเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ 10คน ได้แก่ เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ชำนาญงาน 5 คน, เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติงาน 3 คน และผู้ช่วยพนักงานราชทัณฑ์ 2 คน

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นางอรทัย ทองคำ
วัน เดือน ปี เกิด	23 เมษายน 2525
สถานที่เกิด	อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	สถานพยาบาลเรือนจำอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
ประวัติการศึกษา	พยาบาลศาสตรบัณฑิต (พย.บ.) วิทยาลัยมิชชั่น กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547
ประวัติการทำงาน	พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

